

Q2

גילוי לפי נדבך 3
של באזל ומידע נוסף
על סיכונים

גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים – רשימת לוחות	4
ההון הרגולטורי וניהולו	5
מבנה ההון	5
הלימות ההון	16
מידע נוסף על הלימות ההון שאינו נכלל בדרישת הגילוי של נדבך 3	19
יחס המינוף	20
החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	22
סיכון אשראי	22
הפחתת סיכון אשראי	22
גילויים נוספים	24
סיכון שוק	33
גילוי כמותי	34
מדדים ומודלים נוספים	39
פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (טבלה 13)	43
סיכון נזילות ומימון	43
יחס כיסוי הנזילות	44
סיכון מימון	46
סיכונים תפעוליים	46
סיכונים אחרים	46
סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר	46
סיכוני ציוד	47
מילון מונחים	49

עמוד	גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים - רשימת לוחות
5	רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
5	הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3)
8	מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3)
16	דוח תזרים של ההון הפיקוחי (טבלה 2 ד')
17	נכסי סיכון ודרישות ההון (טבלה 3 ב', ד', ה', ו')
17	הון לצורך חישוב יחס הון (טבלה 3 ז')
18	יחס ההון לרכיבי סיכון (טבלה 3 ח' ו-ט')
19	נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים
19	ריכוז של תנועות ושינויים בנכסים משוקללים בסיכון
20	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (טבלה א3)
21	גילוי על יחס המינוף (טבלה ב3)
23	הפחתת סיכון אשראי (טבלה 7)
24	חשיפת סיכון אשראי ברוטו
25	התפלגות חשיפות לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים וחובות בעייתיים לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים
26	התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (טבלה 4 ח')
27	פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון (טבלה 4 ט')
28	התפלגות החשיפות לפי ענפים עיקריים
28	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (טבלה 4 יח')
29	סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי
30	סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי
31	גילוי לגבי נגזרים (טבלה 8)
31	חשיפות איגוח
33	פירוט החשיפות בגין CMBS
35	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)
35	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
36	ריכוז נתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו, ובכלל זה שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) ומשך החיים הממוצע (מח"מ), בהתאם למגזרי ההצמדה השונים, כולל הנחות לגבי פרעונות מוקדמים
37	השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה
37	הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנוכללו בגילוי על סיכון השוק
38	השפעת שינויים מקביליים של 100 נקודות בסיס בשיעור הריבית על התיק הבנקאי
38	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)
39	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים
39	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל
39	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר
40	התפלגות השקעת ההון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)
40	רגישות ההון לשינויים בשער החליפין
41	נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו
42	פירוט הקצאת ההון לסיכונים השוק לפי הגישה הסטנדרטית
43	נתונים לגבי השקעות במניות
43	דרישת ההון בגין פוזיציות במניות
44	פירוט מבנה כרית הנזילות
44	התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)
45	יחס כיסוי הנזילות - טבלה 16

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 15 באוגוסט 2016, במסגרת אישור הדוח לרבעון שני 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדיווח בנושא "הגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים". יש לעיין בדוחות אלה יחד עם הדוח השנתי לשנת 2015.

ההון הרגולטורי וניהולו

לפרטים בדבר באזל ודרישות ההון הרגולטוריות, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 5). לפרטים בדבר מסגרת העבודה למדידה והלימות הון על פי הנדבך הראשון של באזל (טבלה 1), במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 5-6).

מבנה ההון

רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 ביוני	2016
2015	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
א. הון עצמי רובד 1		
13,634	13,460	14,181
הון עצמי		
168	155	94
הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1		
13,802	13,615	14,275
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים		
142	142	160
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים		
108	116	-
מיסים נדחים לקבל		
3	4	2
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים		
253	262	162
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים		
13,549	13,353	14,113
סך הכל הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ב. הון רובד 1 נוסף		
1,247	1,247	1,068
הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
1,247	1,247	1,068
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים		
ג. הון רובד 2		
4,053	4,202	3,655
מכשירים לפני ניכויים		
1,557	1,481	1,581
הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים		
5,610	5,683	5,236
סך הון רובד 2 לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
5,610	5,683	5,236
סך הכל הון רובד 2		
20,406	20,283	20,417
סך-כל ההון הכולל		

הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי ⁽²⁾	מאזן פיקוחי מאוחד 31.12.15	מאזן פיקוחי מאוחד 30.06.15	מאזן פיקוחי מאוחד 30.06.16	
במיליוני שקלים חדשים				
				נכסים
	28,518	31,205	26,784	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	38,935	36,590	38,053	ניירות ערך*
14	479	584	43	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי
21	-	-	-	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן על סף ההפחתה
	38,456	36,006	38,010	*מזה: ניירות ערך אחרים
	279	607	288	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	129,268	122,257	135,185	אשראי לציבור
	(2,052)	(1,978)	(2,093)	הפרשה להפסדי אשראי*
20	(1,351)	(1,297)	(1,402)	*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2
	(701)	(681)	(691)	*מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	127,216	120,279	133,092	אשראי לציבור, נטו
	515	446	546	אשראי לממשלה
	144	141	135	השקעות בחברות כלולות
21	22	22	23	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף ההפחתה
	122	119	112	*מזה: השקעת בחברות כלולות אחרות
	2,175	⁽¹⁾ 2,198	2,290	בניינים וציוד
	142	142	160	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין*
6	142	142	160	*מזה: מוניטין
7	-	-	-	*מזה: נכסים בלתי מוחשיים אחרים
	3,208	3,523	3,812	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	3,696	3,680	3,713	נכסים אחרים*
	1,636	1,633	1,702	*מזה: נכסי מס נדחה**
9	20	25	-	**מזה: נכסי מס נדחה למעט אלו המיוחסים להפרשי עיתוי
8	-	-	-	**מזה: התחייבות בגין מס נדחה בגין נכסים בלתי מוחשיים
	1,616	1,609	1,702	**מזה: נכסי מס נדחה אחרים
12	-	-	-	*מזה: עודף יעודה על עתודה
	2,060	2,047	2,011	*מזה: נכסים אחרים נוספים
	432	⁽¹⁾ 4,851	9	נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה
	205,260	203,662	208,882	סך כל הנכסים

להערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3) (המשך)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי ⁽²⁾	מאזן פיקוחי מאוחד	מאזן פיקוחי מאוחד	מאזן פיקוחי מאוחד
	31.12.15	30.06.15	30.06.16
במיליוני שקלים חדשים			
התחייבות והון פיקדונות הציבור	157,404	151,758	161,987
פיקדונות מבנקים	3,907	4,545	4,539
פיקדונות הממשלה	777	871	494
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	3,833	3,702	3,621
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים*	9,570	9,885	8,765
*מזה: כתבי התחייבות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי	4,270	4,436	4,042
*מזה: כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון פיקוחי**	b18,b16	5,300	5,449
**מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	a18,a16	-	-
**מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	b18,b16	5,300	5,449
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*	3,475	4,067	4,438
*מזה: בגין סיכון האשראי העצמי	11	6	10
התחייבויות אחרות*	10,985	10,850	10,857
*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2	20	206	179
*מזה: התחייבות בגין מס נדחה המיוחסת לפנסיה	13	-	-
*מזה: התאמה בגין אופציות מכר לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברת בת הכפופה להוראות מעבר	4	-	-
התחייבויות המוחזקות למכירה	1,675	4,524	-
סך כל ההתחייבויות			
הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי*	13,288	13,039	13,769
*מזה: הון מניות רגילות**	9,852	9,606	10,336
**מזה: הון מניות רגילות	1	665	665
**מזה: עודפים	3	9,082	8,884
מזה: רווח כולל אחר מצטבר*	4	105	56
הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן	10	-	-
**מזה: הפסדים נטו מהתאמות מתרגום דוחות כספיים	66	(67)	19
*מזה: קרנות הון	2	3,434	3,434
*מזה: הון מניות בכורה**	-	-	-
**מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	a15	-	-
**מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	b15	-	-
*מזה: מכשירים הוניים אחרים**	-	-	-
**מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	-	-	-
**מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	-	-	-
זכויות שאינן מקנות שליטה*	346	421	412
*מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון עצמי רובד 1	5	284	291
*מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 1 נוסף	17	-	-
*מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 2	19	-	-
*מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שלא ניתן לייחס להון הפיקוחי	62	63	121
סך כל ההון העצמי			
	13,634	13,460	14,181
סך כל ההתחייבויות והון			
	205,260	203,662	208,882

הערות:

(1) סווג מחדש - מיון פריטים מבניים וצידוד לנכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה.

(2) ההפניות הן לטבלה "מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי", המובאת להלן, לספרה המוצגת תחת העמודה "הפניות משלב 2".

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3)

31/12/2015		30/06/2015		30/06/2016		
במיליוני שקלים חדשים						
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	
מההון	מההון	מההון	מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	
הפניות משלב 2 ⁽⁹⁾						
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים						
הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1						
1+2	-	4,099	-	4,099	-	4,099
עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן						
3	32	9,114	32	8,916	21	9,675
רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי						
4	200	305	186	242	194	210
מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר						
4	-	-	-	-	-	-
מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)						
5	93	284	93	358	80	291
הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים						
	325	13,802	311	13,615	295	14,275
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים						
התאמות/הפרשות רזרבות יציבותיות בגין הערכות שווי						
7	-	-	-	-	-	-
מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם						
6	-	142	-	142	-	160
מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי						
7+8	-	-	-	-	-	-
9	12	8	15	10	-	-
סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים						
10	-	-	-	-	-	-
גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח						
	-	-	-	-	-	-

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016				
במיליוני שקלים חדשים							
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים				
שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו				
מההון	מההון	מההון	מההון				
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים				
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול				
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני				
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ				
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202				
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם				
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III				
הפניות משלב 2 ⁽⁹⁾							
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים							
				רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל ההתאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק			
11	3	3	6	4	2	2	14
							עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
12+13	-	-	-	-	-	-	15
							השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
							16
							החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
							17
							השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
14	-	-	-	-	-	-	18
							השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
							19
							זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
							20
							מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
151	100	158	106	116	174		21

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים		
שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח		
מההון	מההון	מההון	מההון		
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים		
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול		
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני		
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ		
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202		
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם		
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III		
הפניות משלב 2 ⁽⁵⁾					
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים					
				סכום זכויות שירות למשכנתאות,	
				מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה	
				מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור	
				העולה על 10% מהון המניות הרגילות	
				שהונפקו על ידי תאגידים פינוסיים	
				העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של	
				התאגיד הבנקאי	22
-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על	
				10% מהון המניות הרגילות שהונפקו	
				על ידי תאגידים פינוסיים	23
-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות	24
				מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו	
				כתוצאה מהפרשי עיתוי	25
				התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים	
				שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	(174)
				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים	
				פינוסיים	26
-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות	26
				מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון	
				עצמי רובד 1	(174)
				התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1	
				הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ	
				הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
				מזה: השקעות בהון של תאגידים	
				פינוסיים שאינם מאוחדים בדוחות	
				לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר	
				החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10%	
				מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי	
				התאגיד הפיננסי	
				ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1	
				מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד	
				2 די הון בכדי לכסות על הניכויים	27
				סך כל ההתאמות הפיקוחיות	
165	253	179	262	והניכויים בהון עצמי רובד 1	28
491	13,549	490	13,353	הון עצמי רובד 1	29
				הון רובד 1 נוסף: מכשירים	

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

31/12/2015		30/06/2015		30/06/2016	
במיליוני שקלים חדשים					
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	סכומים
שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח
מההון	מההון	מההון	מההון	מההון	מההון
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים					
					מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו
-	-	-	-	-	30
					מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור
a16+a15	-	-	-	-	31
					מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	-	-	-	-	32
					מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
b16+b15	1,247	1,247	1,247	1,247	1,068
					1,068
					מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'
17	-	-	-	-	-
					מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף
-	-	-	-	-	-
					הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים
1,247	1,247	1,247	1,247	1,068	1,068
					הון רובד 1 נוסף: ניכויים
					השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
-	-	-	-	-	-
					החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף
-	-	-	-	-	-
					השקעות בהון של תאגידים פייננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	-
					השקעות בהון של תאגידים פייננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	-

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016			
במיליוני שקלים חדשים						
	סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכח מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III			
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים						
41	-	-	-	-	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
41.A.	-	-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פנינסיים
41.B.	-	-	-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.A.
	-	-	-	-	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פנינסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
42	-	-	-	-	-	ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
43	-	-	-	-	-	סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף
44	1,247	1,247	1,247	1,068	1,068	הון רובד 1 נוסף
45	1,737	14,796	1,737	14,600	15,181	הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות						
46	a18	-	-	-	-	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
47	b18	4,053	4,053	4,202	3,655	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
48	19	-	-	-	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
49		-	-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
50	20	-	1,557	-	1,481	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס
51		4,053	5,610	4,202	5,683	הון רובד 2 לפני ניכויים

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016					
במיליוני שקלים חדשים								
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III הפניות משלב 2 ⁽⁹⁾	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III					
				הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
				הון רובד 2: ניכויים				
				השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)	52			
				החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים	53			
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	54			
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	55			
				ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	56			
				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים	א56			
				מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ב56			
				מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי				
				סך כל הניכויים להון רובד 2	57			
	4,053	5,610	4,202	5,683	3,655	5,236	הון רובד 2	58
	5,790	20,406	5,938	20,283	5,135	20,417	סך ההון	59
							סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
		163		173		116		

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016	
במיליוני שקלים חדשים				
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	
מההון	מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	
הפניות משלב 2 ⁽⁵⁾				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
				מזה: מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
-	12	-	15	-
				מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
-	151	-	158	116
-	142,460	-	140,089	148,060
				60 סך נכסי סיכון משוקללים
				יחסי הון וכריות לשימור הון (באחוזים)
-	9.5	-	9.5	9.5
				61 הון עצמי רובד 1
-	10.4	-	10.4	10.3
				62 הון רובד 1
-	14.3	-	14.5	13.8
				63 ההון הכולל
-	-	-	-	-
				64 לא רלבנטי
-	-	-	-	-
				65 לא רלבנטי
-	-	-	-	-
				66 לא רלבנטי
-	-	-	-	-
				67 לא רלבנטי
-	-	-	-	-
				68 לא רלבנטי
				דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
				יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
-	⁽¹⁾ 9.1	-	⁽¹⁾ 9.0	⁽¹⁾ 9.1
				69 יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
-	⁽¹⁾ 9.1	-	⁽¹⁾ 9.0	⁽¹⁾ 9.1
				70 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
-	⁽¹⁾ 12.6	-	⁽¹⁾ 12.5	⁽¹⁾ 12.6
				71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
				סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)
				השקעות בהון של תאגידים פייננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפייננסי והן מתחת לסף ההפחתה
14	-	479	-	584
				72 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פייננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפייננסי והן מתחת לסף ההפחתה
21	-	22	-	22
				73

להערות לטבלה ראו בעמ' 15.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/06/2015	30/06/2016	
במיליוני שקלים חדשים				
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
	-	-	-	הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
	-	-	-	זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם)
	-	-	-	74 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה
	-	1,365	1,346	75 תקרה להכללת הפרשות ברובד 2
	-	1,596	1,481	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
	-	1,557	1,481	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
	-	-	-	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
	-	-	-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
	-	-	-	מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר
	-	-	-	80 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	81 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
	-	1,247	1,247	82 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	534	534	83 סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה
	-	4,053	4,265	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה 11

הערות:

- (1) בתוספת כ-0.1% (ליום 30 ביוני 2015 -0.02%, ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדויר - ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) ההפניות הן לטבלה "הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד", המובאת לעיל, לספרה המוצגת תחת העמודה "הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי".

דוח תזרים של ההון הפיקוחי (טבלה 2 ד')

להלן ריכוז של תנועות ושינויים של ההון הפיקוחי:

	מחצית ראשונה 2016	מחצית ראשונה 2015	רבעון שני 2016
במיליוני שקלים חדשים			
יתרה לתחילת התקופה	20,994	20,406	19,869
הון עצמי רובד 1 לפני ניכויים			
עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן	559	561	393
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות של ניירות ערך זמנים למכירה לפי שווי הוגן	(99)	111	42
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין גידורי תזרים מזומנים	3	1	-
התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל	36	(47)	69
קרנות אחרות שקיבלו את אישור המפקח	(132)	(160)	(3)
זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו	(78)	7	32
סך הון עצמי רובד 1 לפני ניכויים	289	473	533
מוניטין ונכסים לא מוחשיים	-	18	18
מיסים נדחים שמממושם מתבסס על רווחיות עתידית של תאגיד בנקאי	2	(8)	(1)
מיסים נדחים המיוחסים להפרשי עיתוי (מעל 10% מהון עצמי רובד 1)	80	(100)	-
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של הבנק	2	(1)	(1)
ניכויי סף - הסכום העולה על 15% (בהתאם לסעיף 13 להוראה 202)	(34)	-	-
אחרים	(26)	-	-
סך ניכויים מהון עצמי רובד 1	24	(91)	16
סך הון עצמי רובד 1 לאחר הניכויים	265	564	517
מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי הכשירים להכללה בהון הפיקוחי לפי הוראות המעבר בהוראה 299	(179)	(179)	-
סך הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים	(179)	(179)	-
מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי הכשירים להכללה בהון הפיקוחי לפי הוראות המעבר בהוראה 299	(673)	(398)	-
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	(29)	24	31
סך הון עצמי רובד 2 לפני ניכויים	(702)	(374)	31
ניכוי בגין השקעה בתאגידים פיננסיים בעיקר בגין הבנק הבינלאומי	(28)	-	-
סך ניכויים מהון רובד 2	(28)	-	-
סך הון רובד 2 לאחר ניכויים	(674)	(374)	31
יתרה לסוף התקופה	20,406	20,417	20,417

הלימות ההון

לפרטים בדבר הערכת הלימות ההון (טבלה 3 א'), במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 18-19).

לפרטים בדבר תהליך תכנון ההון (טבלה 3 א'), במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 19-20).

נכסי סיכון ודרישות ההון (טבלה 3 ב', ד', ה', ו')

31 בדצמבר		30 ביוני			
2015		2015		2016	
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון
במיליוני שקלים חדשים					
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:					
38	305	128	1,022	52	411
ריבנויות					
227	1,804	216	1,728	230	1,829
ישויות סקטור ציבורי					
360	2,866	454	3,628	347	2,755
תאגידי בנקאיים					
9,567	76,169	9,281	74,133	9,683	76,851
תאגידי					
195	1,555	191	1,524	180	1,426
בבטחון נדל"ן מסחרי					
2,091	16,648	⁽²⁾ 1,977	⁽²⁾ 15,791	2,261	17,946
חשיפות קמעונאיות ליחידים					
1,044	8,309	⁽²⁾ 1,001	⁽²⁾ 7,993	1,138	9,034
הלוואות לעסקים קטנים					
1,375	10,951	⁽²⁾ 1,221	⁽²⁾ 9,754	1,551	12,309
משכנתאות לדיוור					
12	94	12	92	12	93
איגוח					
1,031	8,206	1,016	8,113	1,112	8,823
נכסים אחרים					
15,940	126,907	15,499	123,778	16,566	131,477
סך-כל נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי					
306	2,435	335	2,677	396	3,143
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית					
99	788	154	1,230	168	1,334
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון CVA					
1,549	12,330	1,553	12,404	1,525	12,106
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי הגישה הסטנדרטית					
17,893	142,460	17,541	140,089	18,655	148,060
סך-כל נכסי הסיכון ודרישות ההון					

הערות:

- (1) בתוספת כ-0.1% (ליום 30 ביוני 2015: 0.02%, ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיוור - ראו ביאור 9 (ב) לתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) סווג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.

הון לצורך חישוב יחס הון (טבלה 3 ז')

מבוקר		בלתי מבוקר		
31 בדצמבר		30 ביוני		
2015		2015		2016
במיליוני שקלים חדשים				
13,549	13,353	14,113		
הון עצמי רובד 1, לאחר ניכויים				
1,247	1,247	1,068		
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים				
14,796	14,600	15,181		
הון רובד 1				
5,610	5,683	5,236		
הון רובד 2 לאחר ניכויים				
20,406	20,283	20,417		
סך-כל ההון הכולל				

יחס ההון לרכיבי סיכון (טבלה 3 חי ו-טי')

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2016
באחוזים		
(א) במאוחד		
9.5	9.5	9.5
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
14.3	14.5	13.8
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
(4)9.1	(4)9.0	(4)9.1
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
(4)12.6	(4)12.5	(4)12.6
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
(ב) חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
10.6	10.4	10.7
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
14.0	13.8	13.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
(4)9.1	(4)9.0	(4)9.1
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
(4)12.6	(4)12.5	(4)12.6
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
2. דיסקונט בנקורפ אינק ⁽¹⁾		
12.8	12.5	13.1
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.9	13.6	14.1
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
(2)4.5	(2)4.5	(2)4.5
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית		
(2)8.0	(2)8.0	(2)8.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית		
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
13.7	14.7	15.0
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
15.4	16.6	16.4
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
(3)12.5	(3)12.5	(3)12.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) החל מיום 1 בינואר 2015, אי די בי ניו יורק כפופה לכללי ההון החדשים של באזל III, המבוססים על הכללים הסופיים שפורסמו על ידי ה-FRB. יחסי ההון המזעריים ליום 1 בינואר 2015, הינם כלהלן: 4.5% הון עצמי רובד 1 (CET1) לנכסי סיכון; 6% הון רובד 1 לנכסי סיכון; ו-8% הון כולל לנכסי סיכון.
- (3) נוכח פניית הפיקוח על הבנקים, נדרשת כאל לעמוד ביחס הון כולל שלא יפחת מ-15%, החל מיום 31 בדצמבר 2010.
- (4) בתוספת כ-0.1% (ליום 30 ביוני 2015: 0.02%. ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור - ראו סעיף ו(ב) לעיל.

מידע נוסף על הלימות ההון שאינו נכלל בדרישת הגילוי של נדבך 3

נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים

פעילות חו"ל		פעילות ישראל											
סך-הכל פעילות חו"ל	סך פעילות חו"ל	פעילות חו"ל			מגזר ניהול פיננסי			עסקים גדולים			עסקים קטנים		משקי פרטית
		אנשים פרטיים	עסקית אחר	פעילות ישראל	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים קטנים	בנקאות קטנים	זעירים				
במיליוני שקלים חדשים													
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016													
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾													
145,119	23,725	851	21,224	1,650	121,394	15,470	602	25,521	16,394	31,337	397	31,673	
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾													
148,060	23,814	1,072	21,137	1,605	124,246	15,936	567	26,435	16,554	31,680	417	32,657	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015⁽³⁾													
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾													
142,113	25,526	1,869	20,230	3,427	116,587	13,661	354	24,596	13,798	29,857	858	33,463	
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾													
142,460	24,145	17	21,479	2,649	118,315	12,351	531	24,655	14,359	30,684	1,016	34,719	

הערות:
 (1) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 (3) סוג מחדש.

ריכוז של תנועות ושינויים בנכסים משוקלים בסיכון

מחצית ראשונה		
שנת 2015	רבעון שני 2016	רבעון שני 2016
במיליוני שקלים חדשים		
126,716	127,695	129,516
יתרה לתחילת התקופה		
שינוי בחשיבות ניצולים (אשראי מאזני) אג"ח		
2,742	4,642	3,468
98	(212)	(143)
(502)	732	344
נגזרים		
3,463	47	780
מסגרות		
1,053	363	(636)
ערבויות		
(1,009)	730	397
נכסים אחרים		
5,846	6,302	4,210
סה"כ שינוי בחשיבות		
(3,325)	(271)	(49)
השפעת CCF		
2,521	6,031	4,161
השינוי בחשיבות לאחר השפעת CCF		
שינויים במפחיתי סיכון		
3,827	1,667	1,459
ערבויות (שיחלוף)		
(482)	385	258
מפחיתי סיכון פיננסיים		
3,346	2,052	1,717
סה"כ		
(2,216)	(592)	(537)
השפעת CCF		
1,130	1,460	1,180
השינוי במפחיתי סיכון לאחר השפעת CCF		
(412)	546	315
שינוי ב-CVA		
979	5,117	3,296
סה"כ שינוי בנכסי סיכון אשראי		
127,695	132,811	132,811
יתרה לסוף התקופה		

יחס המינוף

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (טבלה 3א)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים				
205,260	203,662	208,882		סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-		ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-		ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
(1,231)	(1,424)	(686)		התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
661	759	1,094		התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
20,114	18,589	21,353		התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
1,146	1,079	1,292		התאמות אחרות
225,950	222,665	231,935		חשיפה לצורך יחס המינוף

גילוי על יחס המינוף (טבלה ב3)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים				
				חשיפות מאזניות
201,862	199,380	203,476	(נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות והפרשה קבוצתית)	
(251)	(257)	(160)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1	
201,611	199,123	203,316	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)	
				חשיפות בגין נגזרים
999	881	1,641	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	
1,169	1,260	1,506	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	
-	-	-	גילום ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים המאזניים בהתאם להוראות הדיווח לציבור	
(163)	(42)	-	ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים	
-	-	-	רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח	
-	-	-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו	
-	-	-	קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו	
2,005	2,099	3,147	סך חשיפות בגין נגזרים	
				חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
1,559	2,095	3,025	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית	
-	-	-	סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך	
661	759	1,094	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי בגין נכסי מימון ניירות ערך	
-	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן	
2,220	2,854	4,119	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	
				חשיפות חוץ מאזניות אחרות
70,294	66,666	73,600	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו	
(50,180)	(48,077)	(52,247)	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי	
20,114	18,589	21,353	פריטים חוץ מאזניים	
				הון וסך החשיפות
14,796	14,600	15,181	הון רובד 1	
225,950	222,665	231,935	סך החשיפות	
				יחס מינוף
6.5	6.6	6.5	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218	

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

לפרטים בדבר פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט ולפרטים בדבר טבלת גרמי סיכון, ראו בדוח שנתי 2015, בפרק ג' לדוח הדירקטוריון וההנהלה - "סקירת הסיכונים" (עמ' 72-73 ועמ' 105-108).
 לגילוי איכותי כללי נוסף אודות ניהול הסיכונים (ובכלל זה עקרונות ניהול הסיכונים - עמ' 25-26, ממשל תאגידי לניהול סיכונים - עמ' 26-29, כלים לניהול סיכונים - עמ' 30, תרבות הסיכונים והטמעת שימושיות תהליכי ניהול הסיכונים - עמ' 30-32), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.
 הבנק רואה בסיכונים סייבר ואבטחת מידע ובסיכונים חוצי גבולות, סיכונים מובילים ומתפתחים המהותיים ביותר. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2015 (עמ' 19).

טיטות והוראות שפורסמו במהלך הרבעון השני של שנת 2016

חוק איסור הלבנת הלבנת הון (תיקון מס' 14), לעניין הרחבת רשימת עבירות המקור והוספת עבירות מס מכוח חוקים שונים (מע"מ, מיסוי מקרקעין ופקודת מס הכנסה). לפרטים נוספים, ראו "חקיקה ופיקוח" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא בנקאות בתקשורת. ההוראה מהווה שינוי מהותי בגישת הפיקוח ומטרתה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטאלית ומתן גמישות ליישום טכנולוגיות חדשות. בהוראה מודגש הצורך בביסוס ניהול סיכונים בנושא. תחילת ההוראה תהיה ביום 1 בינואר 2017. לפרטים נוספים, ראו "חקיקה ופיקוח" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו סיכון לפגיעה מהותית בשווי הקבוצה וביכולתה להשיג את יעדיה כתוצאה מהרעה ביכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, בחלקן או במלואן.
 לפרטים כלליים נוספים ולגילוי איכותי נוסף אודות ניהול סיכונים אשראי, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 33-38).

הוראות חדשות

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בדבר "מגבלות למתן הלוואות לדיר". ביום 1 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה, הנובע מהמהלך לקידום פרויקטים למכירת דירות במחיר מופחת לזכאים ("מחיר מטר" ו-"מחיר למשתכן"). בפרט, נוספה הגדרה למונח "דירה במחיר מופחת" ונוספו הנחיות לחישוב שווי הנכס בהלוואה לדירה במחיר מופחת, על מנת לוודא עמידה במגבלה בדבר שיעור המימון.

הפחתת סיכון אשראי

לפרטים בדבר גילוי איכותי בהתייחס להפחתת סיכון אשראי, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 38-39).

הפחתת סיכון אשראי (טבלה 7)

חשיפת אשראי ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	חשיפת אשראי ברוטו לאחר הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	חשיפת אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁽³⁾⁽⁴⁾	חשיפת אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי שנגרעו ⁽⁵⁾	סך הכל סכומים שנוספו ⁽⁵⁾	חשיפת אשראי נטו
במיליוני שקלים חדשים					
2016 ביוני 30					
49,344	470	-	-	48,874	48,874
7,406	1	(120)	(1)	7,526	7,530
13,858	8,109	(256)	(176)	6,181	6,183
103,946	8,594	(9,480)	(6,623)	111,455	111,509
1,421	-	-	(252)	1,673	1,679
41,137	-	(7,310)	(1,632)	50,079	50,281
15,590	-	(8)	(2,756)	18,354	18,536
25,503	-	-	-	25,503	25,747
436	-	-	-	436	436
9,064	-	-	-	9,064	9,064
267,705	17,174	(17,174)	(11,440)	279,145	279,839
2015 ביוני 30					
54,772	578	-	-	54,194	54,194
7,388	-	(327)	-	7,715	7,718
16,961	7,856	(223)	(36)	9,364	9,365
95,130	-	(768)	(5,042)	100,940	100,989
1,516	-	-	(307)	1,823	1,829
36,154	-	(7,110)	(1,986)	⁽⁶⁾ 45,250	⁽⁶⁾ 45,542
13,910	-	(6)	(2,788)	⁽⁶⁾ 16,704	⁽⁶⁾ 16,877
22,120	-	-	-	⁽⁶⁾ 22,120	⁽⁶⁾ 22,340
432	-	-	-	432	432
8,754	-	-	-	8,754	8,755
257,137	8,434	(8,434)	(10,159)	267,296	268,041
2015 בדצמבר 31					
51,774	512	-	-	51,262	51,262
7,720	-	(121)	-	7,841	7,844
14,248	7,879	(282)	(147)	6,798	6,800
101,025	4,975	(5,707)	(6,060)	107,817	107,904
1,551	-	-	(258)	1,809	1,816
38,271	-	(7,249)	(1,733)	47,253	47,546
14,319	-	(7)	(2,766)	17,092	17,276
23,301	-	-	-	23,301	23,517
445	-	-	-	445	445
8,894	-	-	-	8,894	8,894
261,548	13,366	(13,366)	(10,964)	272,512	273,304

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (3) לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
- (4) לרבות זהב.
- (5) סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות, מוצג במסגרת חובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
- (6) סווג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.

גילויים נוספים

גילוי כמותי לסיכון האשראי (טבלה 4 ב')

התפלגות חשיפת סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

חשיפת סיכון אשראי ברוטו

ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	31 בדצמבר 2015	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	30 ביוני 2015	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	30 ביוני 2016	
במיליוני שקלים חדשים						
156,293	157,265	158,164	155,306	158,929	160,447	אשראי
35,278	34,740	33,955	35,074	34,158	33,982	איגרות חוב
9,140	8,894	8,897	8,755	8,951	9,064	אחרים ⁽²⁾
67,092	70,237	64,305	66,765	71,538	73,199	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽³⁾
2,594	2,168	2,852	2,141	2,629	3,147	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁴⁾
270,397	273,304	268,173	268,041	276,205	279,839	סך-הכל

הערות:

- (1) הממוצע מחושב על בסיס רבעוני.
- (2) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (3) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (4) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting והכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

התפלגות חשיפות לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים וחובות בעייתיים לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾							מזה: סך-הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁶⁾ בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל ⁽⁹⁾	פגום
ההוצאה	מחיקות	יתרת התקופתית חשבונאיות הפרשה בגין הפסדי נטו	להפסדי אשראי	לתקופה	אשראי	מזה: סך-הכל				
במיליוני שקלים חדשים										
30 ביוני 2016										
פעילות לווים בישראל										
1,376	(41)	(23)	2,287	3,962	64,957	93,262	4,000	90,011	95,508	סך-הכל מסחרי
1,962	31	67	2,344	4,655	111,460	166,789	4,693	160,318	169,047	סך-הכל ציבור
1,962	31	66	2,344	4,655	112,635	169,586	4,693	186,019	194,748	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
296	56	39	464	694	22,206	31,840	858	42,990	44,357	סך-הכל מסחרי
311	56	39	466	700	23,725	34,090	864	45,234	46,613	סך-הכל ציבור
312	56	38	466	700	28,002	38,688	1,474	53,650	55,653	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,274	87	104	2,810	5,355	140,637	208,274	6,167	239,669	250,401	סך-הכל
30 ביוני 2015										
פעילות לווים בישראל										
1,290	(59)	(6)	2,668	3,702	58,060	84,657	3,715	82,111	87,281	סך-הכל מסחרי
1,848	59	13	2,745	4,422	100,127	150,946	4,435	147,280	153,615	סך-הכל ציבור
1,849	59	12	2,745	4,422	101,181	153,580	4,435	170,148	176,754	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
298	(5)	(6)	427	784	20,558	29,296	829	38,489	39,940	סך-הכל מסחרי
315	(6)	(7)	427	792	22,130	31,603	836	40,809	42,252	סך-הכל ציבור
317	(6)	(8)	427	792	27,206	36,831	1,038	52,033	53,638	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,166	53	4	3,172	5,214	128,387	190,411	5,473	222,181	230,392	סך-הכל
31 בדצמבר 2015										
פעילות לווים בישראל										
1,354	12	129	2,416	3,492	61,394	89,085	3,518	85,567	90,859	סך-הכל מסחרי
1,922	179	208	2,480	4,205	105,662	158,574	4,231	153,785	160,367	סך-הכל ציבור
1,923	179	208	2,480	4,205	106,569	161,130	4,231	178,543	185,127	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
321	(26)	(14)	539	838	22,074	31,947	884	42,513	43,950	סך-הכל מסחרי
336	(28)	(19)	539	844	23,606	34,229	890	44,785	46,235	סך-הכל ציבור
338	(28)	(21)	539	844	28,969	39,712	1,019	55,936	57,386	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,261	151	187	3,019	5,049	135,538	200,842	5,250	234,479	242,513	סך-הכל

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך 128,387, 35,253, 607, 3,523 ו-62,622 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך של 250 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בוונות מצויים בהליכי בניה.

התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (טבלה 4 ח')

אשראי	איגרות חוב	אחרים ⁽¹⁾	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽²⁾	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
2016 ביוני 30					
ריבנויות	21,965	25,634	-	18	48,874
ישויות סקטור ציבורי	2,252	4,298	-	84	7,530
תאגידים בנקאיים	2,884	1,521	-	1,369	6,183
תאגידים	69,824	2,071	-	1,642	111,509
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,679	-	-	-	1,679
חשיפות קמעונאיות ליחידים	24,889	22	-	28	50,281
הלוואות לעסקים קטנים	13,416	-	-	4	18,536
משכנתאות לדיוור	23,538	-	-	2	25,747
איגוח	-	436	-	-	436
נכסים אחרים	-	-	9,064	-	9,064
סך-הכל	160,447	33,982	9,064	3,147	279,839
2015 ביוני 30					
ריבנויות	26,551	26,341	-	30	54,194
ישויות סקטור ציבורי	1,741	5,008	-	247	7,718
תאגידים בנקאיים	5,657	2,588	-	779	9,365
תאגידים	64,449	705	-	1,015	100,989
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,829	-	-	-	1,829
חשיפות קמעונאיות ליחידים	22,488 ⁽⁴⁾	-	-	63	45,542
הלוואות לעסקים קטנים	12,103 ⁽⁴⁾	-	-	4	16,877
משכנתאות לדיוור	20,488 ⁽⁴⁾	-	-	3	22,340
איגוח	-	432	-	-	432
נכסים אחרים	-	-	8,755	-	8,755
סך-הכל	155,306	35,074	8,755	2,141	268,041
2015 בדצמבר 31					
ריבנויות	24,052	25,942	-	8	51,262
ישויות סקטור ציבורי	2,305	4,625	-	110	7,844
תאגידים בנקאיים	3,137	2,186	-	1,057	6,800
תאגידים	68,023	1,542	-	962	107,904
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,816	-	-	-	1,816
חשיפות קמעונאיות ליחידים	23,540 ⁽⁵⁾	-	-	26	47,546
הלוואות לעסקים קטנים	12,546 ⁽⁵⁾	-	-	3	17,276
משכנתאות לדיוור	21,846 ⁽⁵⁾	-	-	2	23,517
איגוח	-	445	-	-	445
נכסים אחרים	-	-	8,894	-	8,894
סך-הכל	157,265	34,740	8,894	2,168	273,304

הערות:

- (1) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (2) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (3) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (4) סוג מחדש - שינוי בסינוג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾ (טבלה 4 ה')

סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	מעל שנה ועד חמש שנים		עד שנה	
		מעל חמש שנים	במיליוני שקלים חדשים		
2016 ביוני 30					
173,183	2,326	32,014	51,350	87,493	אשראי
43,037	-	20,775	14,387	7,875	איגרות חוב
9,113	4,648	738	376	3,351	אחרים ⁽³⁾
73,145	1,132	5,567	15,713	50,733	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾
4,732	108	494	1,895	2,235	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾
303,210	8,214	59,588	83,721	151,687	סך-הכל
2015 ביוני 30					
166,492	1,554	27,765	44,435	92,738	אשראי
43,521	-	17,435	16,610	9,476	איגרות חוב
8,823	4,367	689	564	3,203	אחרים ⁽³⁾
66,665	1,144	4,648	13,404	47,469	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾
4,141	122	497	1,591	1,931	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾
289,642	7,187	51,034	76,604	154,817	סך-הכל
2015 בדצמבר 31					
169,246	1,963	29,562	48,417	89,304	אשראי
44,124	-	19,855	16,682	7,587	איגרות חוב
8,926	4,439	640	603	3,244	אחרים ⁽³⁾
70,100	983	5,149	15,426	48,542	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾
3,786	219	462	1,714	1,391	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾
296,182	7,604	55,668	82,842	150,068	סך-הכל

הערות:

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות להפסדי אשראי, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
- (2) כולל נכסים שזמן פרעונם עבר בסך 475 מיליון ש"ח (30.06.2015: 552 מיליון ש"ח, 31.12.2015: 551 מיליון ש"ח)
- (3) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (4) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (5) מוצג כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה.

התפלגות החשיפות לפי ענפים עיקריים

ענף	31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2016		
	שיעור סיכון	מזה: סיכון אשראי	סיכון כולל	שיעור סיכון	מזה: סיכון אשראי	סיכון כולל
	%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
תעשייה	1.8	368	20,551	3.1	604	19,571
בינוי ונדל"ן - בינוי	2.5	408	16,480	2.2	442	19,804
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	4.5	958	21,142	4.0	776	19,206
מסחר	3.8	938	24,549	4.6	1,163	25,540
שירותים פיננסיים	1.1	219	19,781	0.9	191	21,949
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	1.5	360	23,492	1.3	334	25,935
אנשים פרטיים - אחר	0.7	359	48,301	0.7	365	49,860
ענפים אחרים	4.7	1,511	32,306	5.0	1,682	33,795
סך-הכל ציבור	2.5	5,121	206,602	2.6	5,557	215,660
בנקים	1.0	102	10,735	4.1	402	9,716
ממשלות	0.1	27	25,176	0.8	208	25,025
סך-הכל	2.2	5,250	242,513	2.5	6,167	250,401

תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (טבלה 4 ח')

מסחרי	אשראי לציבור		אנשים פרטיים - הלוואות לדיור		מסחרי	
	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - אחר		
בנקים וממשלות	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים						
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
2,261	3	2,258	407	176	1,675	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
104	(2)	106	81	9	16	הוצאות (ביטול הוצאות) בגין הפסדי אשראי
(330)	-	(330)	(148)	(15)	(167)	מחיקות חשבונאיות
243	-	243	91	-	152	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(87)	-	(87)	(57)	(15)	(15)	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	-	-	(4)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2,274	1	2,273	431	170	1,672	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2016
180	-	180	34	4	142	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
2,224	5	2,219	411	263	1,545	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
4	(2)	6	17	1	(12)	הוצאות (ביטול הוצאות) בגין הפסדי אשראי
(397)	-	(397)	(130)	(92)	(175)	מחיקות חשבונאיות
344	-	344	105	-	239	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(53)	-	(53)	(25)	(92)	64	מחיקות חשבונאיות נטו
(9)	-	(9)	-	-	(9)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2,166	3	2,163	403	172	1,588	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2015
185	-	185	36	3	146	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון⁽²⁾⁽¹⁾ (טבלה 5)

סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי

סך-הכל	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
2016 ביוני 30									
48,874	-	-	19	-	9	-	1,940	46,906	ריבנויות
7,526	-	-	6	-	1,949	-	5,571	-	סקטור ציבורי
6,181	-	-	175	-	1,313	-	4,693	-	תאגידי בנקאיים
111,455	-	1,491	107,197	-	564	-	2,203	-	תאגידי
1,673	-	10	1,663	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
50,079	-	142	151	49,786	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
18,354	-	178	65	18,111	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
25,503	-	57	464	8,466	4,956	11,560	-	-	משכנתאות
436	-	-	-	-	17	-	419	-	איגוח
9,064	1,602	1,109	3,468	-	-	-	144	2,741	אחרים
279,145	1,602	2,987	113,208	76,363	8,808	11,560	14,970	49,647	סך-הכל
2015 ביוני 30									
54,194	-	-	1	-	1,439	-	1,509	51,245	ריבנויות
7,715	-	-	8	-	2,033	-	5,674	-	סקטור ציבורי
9,364	-	-	479	-	1,061	-	7,824	-	תאגידי בנקאיים
100,940	-	2,361	97,328	-	341	-	910	-	תאגידי
1,823	-	16	1,807	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
45,250	-	⁽³⁾ 169	171	⁽³⁾ 44,910	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
16,704	-	⁽³⁾ 193	60	⁽³⁾ 16,451	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
22,120	-	⁽³⁾ 65	503	⁽³⁾ 5,954	2,733	12,865	-	-	משכנתאות
432	-	-	-	-	17	-	415	-	איגוח
8,754	1,368	617	3,753	-	-	-	72	2,944	אחרים
267,296	1,368	3,421	104,110	67,315	7,624	12,865	16,404	54,189	סך-הכל
2015 בדצמבר 31									
51,262	-	-	1	-	14	-	1,490	49,757	ריבנויות
7,841	-	-	8	-	1,894	-	5,939	-	סקטור ציבורי
6,798	-	-	166	-	1,217	-	5,415	-	תאגידי בנקאיים
107,817	-	1,597	104,194	-	509	-	1,517	-	תאגידי
1,809	-	7	1,802	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
47,253	-	151	105	46,997	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
17,092	-	162	73	16,857	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
23,301	-	69	450	6,771	3,771	12,240	-	-	משכנתאות
445	-	-	-	-	18	-	427	-	איגוח
8,894	1,386	856	3,585	-	-	-	83	2,984	אחרים
272,512	1,386	2,842	110,384	70,625	7,423	12,240	14,871	52,741	סך-הכל

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי

סך-הכל	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
30 ביוני 2016									
ריבנויות	-	-	19	-	9	-	1,940	47,376	
סקטור ציבורי	-	-	6	-	1,829	-	5,571	-	
תאגידים בנקאיים	-	-	161	-	7,388	-	6,309	-	
תאגידים	-	1,485	91,102	-	928	-	10,431	-	
נדל"ן מסחרי	-	10	1,411	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	136	131	40,870	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	165	54	15,371	-	-	-	-	
משכנתאות	-	57	464	8,466	4,956	11,560	-	-	
איגוח	-	-	-	-	17	-	419	-	
אחרים	1,602	1,109	3,468	-	-	-	144	2,741	
סך-הכל	1,602	2,962	96,816	64,707	15,127	11,560	24,814	50,117	
30 ביוני 2015									
ריבנויות	-	-	1	-	1,439	-	1,509	51,823	
סקטור ציבורי	-	-	8	-	1,706	-	5,674	-	
תאגידים בנקאיים	-	-	466	-	7,198	-	9,297	-	
תאגידים	-	2,218	91,661	-	341	-	910	-	
נדל"ן מסחרי	-	16	1,500	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	(3)158	144	(3)35,852	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	(3)170	50	(3)13,690	-	-	-	-	
משכנתאות	-	(3)65	503	(3)5,954	2,733	12,865	-	-	
איגוח	-	-	-	-	17	-	415	-	
אחרים	1,368	617	3,753	-	-	-	72	2,944	
סך-הכל	1,368	3,244	98,086	55,496	13,434	12,865	17,877	54,767	
31 בדצמבר 2015									
ריבנויות	-	-	1	-	14	-	1,490	50,269	
סקטור ציבורי	-	-	8	-	1,773	-	5,939	-	
תאגידים בנקאיים	-	-	154	-	7,291	-	6,803	-	
תאגידים	-	1,583	92,441	-	509	-	6,492	-	
נדל"ן מסחרי	-	7	1,544	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	137	76	38,058	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	145	60	14,114	-	-	-	-	
משכנתאות	-	69	450	6,771	3,771	12,240	-	-	
איגוח	-	-	-	-	18	-	427	-	
אחרים	1,386	856	3,585	-	-	-	83	2,984	
סך-הכל	1,386	2,797	98,319	58,943	13,376	12,240	21,234	53,253	

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)). הוצג מחדש, בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות פיתוח תוכנה, ראו ביאור 1 ז' לתמצית הדוחות הכספיים.
- (3) סוג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.

גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בגין העסקה. לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 47-48).

גילוי לגבי נגזרים (טבלה 8)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים				
שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים ⁽¹⁾				
חוזי ריבית:				
שקל-מדד				
168	103	182		
אחר				
1,809	1,917	2,138		
חוזי מטבע חוץ				
1,000	1,368	1,368		
חוזים בגין מניות				
259	163	145		
חוזי סחורות ואחרים				
-	1	-		
3,236	3,552	3,833		סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים
2,002	1,960	2,348		חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾
(3,070)	(3,371)	(3,034)		הטבות קיזוז
2,168	2,141	3,147		חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽²⁾
(264)	(141)	(386)		ביטחון שמוחזק
1,904	2,000	2,761		חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

הערות:

- (1) לרבות נגזרים משובצים בסך של 21 מיליון ש"ח (30.06.2015: 29 מיליון ש"ח 31.12.2015: 28 מיליון ש"ח).
 (2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים מחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (on-Add).

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכונים אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 49).

בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, על בסיס מאוחד. בנספח מס' 5 מובאים פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

חשיפות איגוח

אי די בי ניו יורק משקיע במספר סוגים של ניירות ערך מאוגחים, ניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS), ניירות ערך מסוג Trust Preferred CDO וניירות ערך המגובים במשכנתאות למגורים (RMBS).

לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 49-50).

חשיפות איגוח (טבלה 9)

חשיפות האיגוח הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות (FHLMC, FNMA, GNMA) וזאת בשל העובדה שכל השכבות של ניירות הערך האמורים משקפות סיכון אשראי זהה.

חשיפות איגוח

סך חשיפה ליום					
31 בדצמבר		30 ביוני		2016	
2015		2015		2016	
במיליוני שקלים חדשים					
ניירות ערך מגובי משכנתאות:					
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-PPED STRI)					
56	57	55			
56	57	55			
סך-כל ניירות הערך מגובי משכנתאות					
ניירות ערך מגובי נכסים:					
אגרות חוב מובטחות מסוג CLO					
389	375	381			
389	375	381			
סך-כל ניירות הערך מגובי נכסים					
סך-כל ניירות הערך מגובי משכנתאות ונכסים					
445	432	436			
משקל סיכון:					
11	427	11	415	11	419
					20%
1	18	1	17	1	17
					50%
12	445	12	432	12	436
סך-הכל					

גילוי נוסף על סיכון אשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

התאגידים הבנקאיים נדרשים לכלול בדיווח מידע על סיכון האשראי הנוכחי למועד הדיווח, בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותם נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי. הבנק מקיים תהליך מעקב רציף אחר קבוצות הלווים הגדולות, מבצע סקירות תקופתיות להערכת הסיכון המיוחס לכל קבוצה, ולגבי חלק מהקבוצות אף מבצע בחינה של תרחישי קיצון והשפעתם על יכולת החזר. הבנק עומד בכל המגבלות הרגולטוריות המתייחסות להיבטי ריכוזיות לווים וקבוצות לווים.

פרטים נוספים אודות סיכון האשראי - ובכלל זה: איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי, סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק; חשיפה למדינות זרות; חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים; סיכונים אשראי בהלוואות לדיוור; סיכונים אשראי בגין מימון ממונף - מובאים בפרק ג' של דוח הדירקטוריון וההנהלה שעניינו "סקירת הסיכונים" ובביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2016.

חשיפה לניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS)

אי די בי ניו יורק מחזיק באיגרות חוב מגובות משכנתאות למסחר (CMBS) בסך כולל של כ-54 מיליון ש"ח חשיפה מאזנית ליום 30 ביוני 2016, בהשוואה ל-56 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, ירידה של 3.6%. ניירות ערך אלה מסווגים בענף שירותים פיננסיים. הבטחונות בגין ניירות ערך אלה כולם בארצות הברית. לא קיימת ירידת ערך בגין הניירות האמורים ליום 30 ביוני 2016. חשיפות האיגרות הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות של ממשלת ארה"ב (FHLMC, FNMA, GNMA) וזאת בשל העובדה שכל השכבות של ניירות הערך האמורים משקפים סיכון אשראי זהה.

פירוט החשיפות בגין CMBS

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 30 ביוני 2016				
שוי מאזני	שוי הוגן	עלות מופחתת	שוי מאזני	שוי הוגן	עלות מופחתת	מועד פדיון
במיליוני שקלים חדשים						
7	8	7	7	7	7	2040
5	5	5	4	5	4	2047
44	48	45	43	46	44	2049-2051
56	61	57	54	58	55	סך-הכל

סיכון שוק

סיכון שוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בשווקים הפיננסיים ובתנודתיות של גורמי סיכון שוק אלו המשפיעים על הערך החשבונאי או הכלכלי של נכסי הבנק והתחייבויותיו (מאזניים וחוץ מאזניים) והוא כולל מספר תתי סיכון כמפורט להלן:

- סיכון ריבית** - הסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית:
 - סיכון עקום התשואה - הסיכון קיים כאשר תזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה משפיעות באופן שלילי על השווי הכלכלי או החשבונאי של ההון. התזוזות נובעות משינויים בקשרים בין שיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות;
 - סיכון תמחור מחדש - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות. סיכון זה כולל גם את סיכון המרווח אשר נובע משינויים במרווחים שבין עקומי הריבית חסרת הסיכון והריביות המשמשות לתמחור הנכסים והתחייבויות;
 - סיכון בסיסי ריבית - סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית המהווים בסיס לתמחור של נכסים או התחייבויות שונות בשווקים הפיננסיים;
 - סיכון אופציונאליות - שינוי בעיתוי או בהיקף של תזרים מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק והתנודתיות שלה.
 - סיכון בסיס הצמדה** - הסיכון לפגיעה בשווי הכלכלי או החשבונאי של ההון שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, עקב הפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי התחייבויות כולל הפעילות החוץ מאזנית;
 - סיכון מניות, סחורות והשקעות ריאליות** - סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע משינויים במחירי המניות, סחורות ושווי החזקות הריאליות;
 - סיכון אופציות** - סיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של אופציות, לרבות אופציות גלומות ומכשירים פיננסיים נגזרים, תוך לקיחה בחשבון של התנודתיות במחירי הנכסי הבסיס.
- סיכונים השוק מוצגים בסקירה זו על בסיס קבוצתי הכולל את הבנק, בנק מרכזתל דיסקונט, אי די בי ניו יורק, כאל והקופה לפיצויים של עובדי הבנק (להלן בסעיף זה: "הקבוצה"). חברות הקבוצה האחרות אינן בעלות סיכון שוק מהותי.

גילוי כמותי

(1) החשיפה לסיכון ריבית**א. כללי**

סיכון הריבית הוא הסיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות לרבות תיקונים כלכליים מסויימים. ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

ב. ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית נכיון בשיעור המבטא את אומדן רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרימי המזומנים העתידיים וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הנתונים שיובאו להלן אינם בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנדוטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול ויהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית, ולא נכללה השפעת המס. עוד יצויין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בפרק זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי.

יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, ולאור השיטות וההנחות ששימשו ביישום ההוראה, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

מכשירים פיננסיים מורכבים הינם מכשירי חוב, אשר משוברים בהם רכיבים נגזרים שלא הופרדו מהם. במידע על שווי הוגן, לא נדרש הבנק לסווג מכשירים פיננסיים כמכשירים פיננסיים מורכבים, כיון שבהתאם להנחיות בנק ישראל, החשיפה לריבית של מכשירים אלה כולה את הפריסה של עסקאות אלה על פי מועדי הפרעון, תוך הפרדת מרכיב האופציה ממכשירים אלה. להלן פרוט המכשירים הפיננסיים המורכבים, אשר בגילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית טופלה האופציה שהופרדה והמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם (ההשפעה על הדוחות אינה מהותית): פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה לקבלת ריבית משתנה, תוכניות חסכון צמודות למדד וצמודות למטבע חוץ עם אופציה לשינוי בסיס הצמדה ואופציה להבטחת קרן הפקדה שקלית, פקדונות והלוואות צמודים למדד וצמודים למטבע חוץ עם אופציה להבטחת קרן שקלית.

לפרטים נוספים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראו ביאור 34 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 (עמ' 294).

להלן יובאו עיכונים מסויימים ליום 30 ביוני 2016:

- השווי ההוגן של חובות פגומים - העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-22 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-1 מיליון ש"ח. (לעומת 25 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה, ליום 31 מרס 2016);
- תזרימי המזומנים בגין משכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החזויים, הקטין את השווי ההוגן של המשכנתאות, בעיקר במגזר הצמוד למדד, ב-99 מיליון ש"ח (לעומת 200 מיליון ש"ח ליום 31 מרס 2016);
- מח"מ הנכסים במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 ביוני 2016 ל-4.15 שנים, לעומת 3.68 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 4.15 שנים ו-3.64 שנים, בהתאמה, ליום 31 מרס 2016);

- תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החזויים, הקטיף את השווי ההוגן של הפקדונות, בעיקר תוכניות חסכון במגזר הצמוד למדד, ב-62 מיליון ש"ח (לעומת 64 מיליון ש"ח ליום 31 מרס 2016);
- מח"מ התחייבויות במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 ביוני 2016 ל-3.21 שנים, לעומת 2.99 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 3.32 שנים ו-3.09 שנים, בהתאמה, ליום 31 מרס 2016).

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי				
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים						
30 ביוני 2016						
199,791	1,644	3,404	46,899	20,532	127,312	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
199,720	12,944	18,144	85,400	4,910	78,322	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופף מאזניים ⁽³⁾
(188,534)	(2,560)	(7,171)	(53,476)	(13,792)	(111,535)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(200,369)	(12,272)	(14,363)	(75,573)	(7,962)	(90,199)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופף מאזניים ⁽³⁾
10,608	(244)	14	3,250	3,688	3,900	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 בדצמבר 2015						
197,297	1,976	3,602	48,466	19,834	123,419	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
179,047	6,460	15,559	73,231	4,303	79,494	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופף מאזניים ⁽³⁾
(186,933)	(2,952)	(7,818)	(53,589)	(15,204)	(107,370)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(179,338)	(5,598)	(11,437)	(65,287)	(6,705)	(90,311)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופף מאזניים ⁽³⁾
10,073	(114)	(94)	2,821	2,228	5,232	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾							
שינוי בשווי הוגן	סך-הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי					
		סך-הכל	סך-הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים									
30 ביוני 2016									
8%	(851)	9,757	(27)	(245)	13	2,898	3,468	3,650	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
1%	(89)	10,519	-	(244)	14	3,206	3,666	3,877	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
10%	1,080	11,688	(28)	(239)	44	3,384	3,969	4,558	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2015									
8%	(839)	9,234	(17)	(115)	(93)	2,386	2,086	4,987	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
1%	(116)	9,957	-	(113)	(94)	2,734	2,218	5,212	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
9%	944	11,017	(18)	(110)	(79)	3,128	2,418	5,678	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

הערות:

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חופף מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 16 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצויין בשיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

ריכוז נתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו, ובכלל זה שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) ומשך החיים הממוצע (מח"מ), בהתאם למגזרי ההצמדה השונים, כולל הנחות לגבי פרעונות מוקדמים

31 בדצמבר 2015		30 ביוני 2016				
מטבע ישראלי		מטבע ישראלי				
מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	
לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	
לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים						
149,294	24,137	202,913	168,435	25,442	205,634	סך-כל הנכסים
146,681	21,909	197,681	165,415	21,754	201,734	סך-כל ההתחייבויות
						משך חיים ממוצע (מח"מ) (בשנים):
1.07	3.52	0.81	1.09	3.68	0.89	נכסים
0.78	3.03	0.66	0.87	2.99	0.79	התחייבויות
0.29	0.49	0.15	0.22	0.69	0.10	פער המח"מ
1.70	0.57	2.38	1.45	1.19	2.61	הפרש שת"פ

ג. ניתוח רגישות על פי הנתונים המשמשים לניהול חשיפת הריבית (להלן: "החשיפה הכלכלית")

הנתונים שהוצגו בסעיף ב' לעיל, חושבו על בסיס השווי ההוגן, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הניהול השוטף של חשיפת הריבית נערך על כלל פעילות הקבוצה ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית. ההבדלים העיקריים בין חישוב החשיפה לפי שווי הוגן חשבונאי לבין החשיפה הכלכלית המנוהלת הם אלה:

(א) פרישת פקדונות ללא מועד פרעון מבוצעת רק בחישוב החשיפה הכלכלית;

(ב) התחייבויות לזכויות עובדים כלולות בחישוב הכלכלי ואינן כלולות בחישוב על בסיס שווי הוגן;

(ג) החשיפה הכלכלית לוקחת בחשבון תזרימים עתידיים צפויים, כגון הפקדות בתוכניות חיסכון לעומת החישוב על פי שווי הוגן, שאינו לוקח בחשבון הפקדות עתידיות אלה;

(ד) התחייבויות למתן אשראי עתידי בריבית קבועה ללקוחות כלולות בחשיפה הכלכלית, אך אינן כלולות במסגרת חשיפות שווי הוגן;

(ה) חוב פגום לא צובר משויך בחשיפה הכלכלית למגזר הלא צמוד, כיוון שאינו נושא ריבית, בעוד שבשווי ההוגן הוא מוצג במגזר המקור שלו;

(ו) תוכניות ברירה מוצגות בשווי הוגן במגזר ההצמדה הראשי בעוד שבחשיפה הכלכלית כל רכיב מוצג במגזר ההצמדה המתאים לו.

(ז) בחישוב השווי ההוגן החשבונאי נעשה שימוש בעקומים אשר מביאים בחשבון את מרווחי האשראי. בחישוב החשיפה הכלכלית, נעשה שימוש בעקומים המייצגים את מחירי העברה.

השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה

השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(140)	52	24	9	(55)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	165	(40)	(243)	()	(118)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(140)	141	(81)	10	(69)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	188	(148)	(87)	(4)	(51)

בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, נבחנת גם החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

הקבוצה מבחינה בין שני סוגים של תיקים: תיק למסחר ותיק בנקאי. תיקים אלה נבדלים באופי חשיפתם לסיכונים שוק ומכאן גם בכלי הניהול המשמשים לניהול סיכונים השוק שלהם.

- התיק למסחר מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר או מתוך כוונה להרוויח בטווח הקצר. פוזיציות אלו יהיו סחירות ושניתן לגדרן באופן מלא. ככלל, התיק למסחר מרוכז בחדר עסקות ובתיקי האג"ח למסחר שביחידת הנוסטרו.
 - התיק הבנקאי - מכלול הנכסים וההתחייבויות המאזניים והפריטים החוץ מאזניים של הקבוצה אשר אינם נכללים בתיק למסחר. מדדי הסיכון המשמשים לניהול סיכון השוק בתיק למסחר כוללים VaR, תרחישי קיצון ומגבלות על פעילויות ספציפיות, כגון: מגבלות במונחי תרחישים על סיכונים הריבית, מגבלות במונחי "יווניות" על פעילות באופציות ועוד.
- מדדי הסיכון המשמשים לניהול סיכונים השוק בתיק הבנקאי הוצגו באופן מפורט בסעיף מידע נוסף על החשיפה לסיכונים שוק לעיל.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

נכסים	השפעת BP100 השפעת		התחייבויות	השפעת BP100 השפעת	
	לסוף רבעון	לסוף שנת הדיווח		לסוף רבעון	לסוף שנת הדיווח
	30.06.16	31.12.2015		30.06.16	31.12.2015
במיליוני שקלים חדשים					
אשראי	1,321	1,246	פקדונות	737	667
תיק ניירות ערך זמין למכירה	938	878	כתבי התחייבות	332	361
תיק ניירות ערך למסחר	86	37	חוץ מאזני	371	312
תיק ניירות ערך לפדיון	192	202	פרישת עו"ש	781	699
חוץ מאזני			זכויות עובדים	317	302
אחר	56	48	אחר	2	2
סך-הכל	2,593	2,411	סך-הכל	2,538	2,343

ד. אופיו של סיכון הריבית בתיק הבנקאי

התיק הבנקאי כולל את מרבית סיכונים הריבית של הקבוצה וכלולה בו פעילות הבנק במתן אשראים, ברכישת ניירות ערך ובגיוס פקדונות וכתבי התחייבות. פעילות זו מושפעת משיקולים אסטרטגיים וראייה ארוכת טווח של תיאבון הבנק לסיכון ריבית.

השפעת שינויים מקביליים של 100 נקודות בסיס בשיעור הריבית על התיק הבנקאי

השינוי בשיעורי הריבית				
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים				
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
(93)	56	59	9	30
120	(44)	(278)	()	(202)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
(112)	121	(90)	10	(71)
156	(127)	(79)	(4)	(54)

לפרטים בדבר מודלים ומדדי סיכון, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 59-63).

מדדים ראשיים בניהול

מדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים בריבית. לפרטים, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 60).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)

לתקופה שהסתיימה ב			
31.12.2015	30.06.2016		
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף שנת הדיווח	חשיפה מקסימלית במהלך המחצית הראשונה	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים			
(270)	(69)	(125)	(118)
(825)	(620)	(825)	(825)
100DN	100UP	100DN	100DN
חשיפה בפועל			
מגבלת דירקטוריון			
התרחיש בו נמדדה החשיפה			

מדד רגישות השווי החשבונאי לשינויים בשווי החשבונאי בתרחישי ביניים. לפרטים, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 60).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים

לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016			
31.12.2015		30.06.2016	
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף שנת הדיווח	חשיפה מקסימלית במהלך המחצית הראשונה	
		סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים			
(511)	(407)	(416)	(416)
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון*
			(850)

* המודל עודכן והנתונים מוצגים עפ"י המודל המעודכן. מגבלת הדירקטוריון עודכנה במהלך שנת 2015.

מדדים ומודלים נוספים

הערך הנתון לסיכון VaR (Value at Risk). לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 61).

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל

לתקופה שהסתיימה ב			
31.03.2016		30.06.2016	
חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	סוף תקופת הדיווח	חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	
		סוף תקופת הדיווח	סוף תקופת הדיווח
במיליוני שקלים חדשים			
2.1%	1.8%	1.8%	1.7%
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון
3.5%	3.5%	3.5%	3.5%

ה-VaR של פעילות המסחר. ה-VaR על פעילות המסחר מחושב בתדירות יומית בשיטה הפרמטרית, ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של יום אחד ושל 10 ימים.

הדירקטוריון קבע מגבלות ספציפיות על ה-VaR של פעילות המסחר. ברבעון השני של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלה זו. אומדן זה משמש כאחד מכלי הניהול המרכזיים של פעילות המסחר.

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר

לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני			
2015		2016	
חשיפה מקסימלית במהלך מחצית השנה	סוף הרבעון	חשיפה מקסימלית במהלך מחצית השנה	
		סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים			
23.7	8.3	19.3	15.4
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון
			54

הערות:

ה-VaR חושב עבור 10 ימי עסקים ובהסתברות של 99%

החל מחודש מרס 2016 המדידה הורחבה כך שתכלול גם אופציות ריבית. העדכון נעשה רטרואקטיבית, לכל תקופות הדיווח המוצגות בטבלה, על מנת שלא תיפגע ההשוואתיות.

לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 59-63).

(4) חשיפת בסיס

ניהול חשיפות הבסיס של הבנק מתבצע בראיה כלכלית, תוך התייחסות להשלכות החשיפה גם על התנודתיות החשבונאית במקרים בהם קיימת אי התאמה בין הראיה החשבונאית לכלכלית. מדידת הסיכון מתבצעת באמצעות חישוב עודף/חוסר הנכסים על ההתחייבויות לאחר הכללת תיקונים כלכליים.

ניהול החשיפות בפועל מתבצע על בסיס הפוזיציות הכלכליות במגזרי ההצמדה השונים, אשר שונות מהפוזיציות החשבונאיות אותן ניתן לראות בביאור 32 לדוחות הכספיים. השינוי העיקרי נובע מהעברת ההתחייבויות הפנסיוניות בגין שכר זכויות עובדים נוספות מן המגזר השקלי במדידה החשבונאית למגזר הצמוד במדידה הכלכלית.

שינויים נוספים הינם: אי הכללת הפסדים או רווחים כתוצאה משינויים בשווי השוק של איגרות חוב במט"ח או צמודות מדד; הוספת רכוש קבוע במט"ח כנכס כספי; העברת חובות פגומים לא צוברים במט"ח למגזר הצמדה שקלי והוספת חשיפת המט"ח בקופת הפיצויים לעובדי הבנק - ב.ל.ד. (בפוזיציות החשבונאיות נרשם רק הפער שבין העתודה ליעודה בקופה).

תמהיל ההשקעה במגזרי ההצמדה השונים נקבע באופן שוטף במסגרת המגבלות המוצגות להלן ועל בסיס תחזיות לגבי משתני השוק הרלבנטיים. החשיפה נמדדת בכל מטבע מהותי בנפרד.

התפלגות השקעת ההון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)

שנת 2015		מחצית ראשונה 2016					
טווח החשיפה							
ממוצע	עד	מ-	סוף שנה	ממוצע	עד	מ-	סוף תקופה
8.9%	12.2%	1.7%	3.5%	10.0%	15.0%	0.4%	14.8%
							מגבלה
							(40%) - 20%
27.9%	29.2%	27.2%	28.9%	26.7%	27.5%	25.7%	26.5%
							15% - 40%
							מגזר
							צמוד מדד
							מט"ח

חשיפות הבסיס הקבוצתיות בטבלה לעיל מבוססות על ממוצע חודשי. עם זאת, ניהול החשיפה בכל חברה בת מהותית מבוצע באופן אפקטיבי ובתדירות שבועית לפחות.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון ליום 31 במרס 2016

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016				
במיליוני שקלים חדשים				
מגזר	10%	5%	-5%	-10%
דולר	312	155	(163)	(326)
יורו	28	12	(15)	(29)
מט"ח אחר	(26)	(13)	13	27

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. אופן ניהול ההון של ההשקעה באי די בי ניו יורק אינו חושף את יחסי ההון של הקבוצה לשינויים משמעותיים בשער החליפין.

(5) ניהול פוזיציות בתיק למסחר

תיקי המסחר. הקבוצה מבחינה בין חשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין החשיפה למסחר. ככלל, חשיפות מסחר קיימות בחברת האם בלבד ומרוכזות ברובן בחדר העסקות כחלק מפעילות הבנק כ"עושה שוק" והניהול הדינמי של תיק הנכסים הפיננסיים הנדלים. בחברות הבת מתקיימות מעת לעת חשיפות מסחר בהיקפים לא מהותיים. פעילות המסחר מכוונת ליצירת הכנסות תוך לקיחת חשיפות בטווח הסיכון המותר לפעילות ותוך קיום מעקב ובקרה יומיים ותוך-יומיים.

חדר העסקות של הבנק מבצע הן פעולות מסחר עם לקוחות ופעולות לגידור הסיכונים והן פעולות לשם יצירת רווח, כחלק מניהול סיכוני השוק. בנוסף, קיים תיק מסחר לא משמעותי במסגרת יחידת ההשקעות.

בהקשר זה יצוין כי מדיניות ההשקעות הקבוצתית קובעת כי הקבוצה לא תשקיע בגופים שעיקר עיסוקם הוא עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ומכירות בחסר, דוגמת קרנות גידור.

הדירקטוריון קבע מערכת מגבלות נפרדת לפעילות המסחר ולפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות. המגבלות על פעילויות המסחר השונות נקבעו הן במונחים של היקף הפעילות, והן במונחי רגישות לגורמי סיכון בהן הערך בסיכון (VaR) וההפסד התיאורטי בתרחישים, לרבות תרחישי קיצון. המגבלות מנוטרות בתדירות יומית ותוך יומית על ידי יחידות הבקרה בחטיבת שווקים פיננסיים. ראש החטיבה קבע מערכת מגבלות פנימית, במסגרת מגבלות הדירקטוריון, במטרה להתריע מראש על התקרבות למגבלות הדירקטוריון ובכך למנוע חריגות ממגבלות אלה.

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים. הבנק פעיל במגוון רחב של מכשירים פיננסיים נגזרים בשקלים ובמט"ח, ומשמש "עושה שוק" בחלקם. חלק ניכר מהעסקאות מבוצעות "מעבר לדלפק" (OTC) לפי צרכי הלקוחות וצרכי הבנק. קביעת המחירים לעסקאות אלה מבוצעת על בסיס תשואות ומחירי נכסי הבסיס, בהתבסס על מודלים מקובלים לתמחור ובהתחשב בתנאי התחרות בענף.

חשיפות השוק הנוצרות כתוצאה מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, הן בבסיס ההצמדה והן בריבית, נכללות במסגרת מגבלות הדירקטוריון השונות לחשיפות הבסיס, הריבית והאופציות.

בנוסף, קבע דירקטוריון הבנק את מגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם ואופן הפעילות של הבנק בכל אחד מהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו) וכן מגבלת היקף שנועדה לתחום את הסיכון התפעולי הכרוך בפעילות בו. היקף הפעילות במכשיר מסוים אינו מייצג בהכרח את רמת הסיכון הפיננסי הגלומה בו.

כלל החשיפות והעמידה במגבלות הדירקטוריון נמדדות ומבוקרות באופן שוטף על ידי גורמי הבקרה של קו ההגנה הראשון.

ברבעון השני של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

עסקות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים מבוצעות בחלקן עם תאגידים בנקאיים או עם חברי הבורסה לניירות ערך, המחויבים לעמידה בדרישות של הלימות הון או לעמידה ברמת בטחונות מול הבורסה לניירות ערך, ובחלקן עם לקוחות הבנק האחרים, המחויבים בבטחונות בהתאם לנוהלי הבנק.

פעילות בשוק המעו"ף. הבנק פועל בשוק המעו"ף על מדד המניית עבור לקוחותיו בלבד, תוך שמירת בטחונות בהתאם להנחיות הבורסה לניירות ערך. באופציות על שערי החליפין של הדולר, פועל הבנק בשוק המעו"ף הן עבור לקוחות והן עבור עצמו. ללקוחות נבחרים מאפשר הבנק לפעול באשראי בשוק המעו"ף תוך מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק מול הבטחונות.

נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו

31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2016	
במיליוני שקלים חדשים		
3,401	3,729	נגזרים מגזרים
186,149	206,992	נגזרים ALM
⁽¹⁾ 29,517	22,607	נגזרים אחרים
1,626	3,720	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
220,693	237,048	סך-הכל

הערה:

(1) לא כולל עסקאות של אידיבי (סוויס) בנק, בערך נקוב של כ-491 מיליון ש"ח (שווי מאזני בסך של כ-3 מיליון ש"ח), אשר סווגו כ"מוחזקים למכירה", ראו ביאור 18 ב'.

היבטים חשובנאים. המדיניות החשבונאית לגבי מדידת ערכם של המכשירים הפיננסיים הנגזרים והתוצאות הנובעות מהם, סוגי העסקאות והמכשירים הפיננסיים הנגזרים, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, מפורטת בביאורים 1 ד' 6 ו-28 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 (עמ' 152 ועמ' 249-256).

על פי הנחיות המפקח על הבנקים כאמור, הוגדרו רוב העסקאות שמבצע הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים במסגרת ניהול סיכונים השוק הנובעים מנכסי הבסיס הפיננסיים שלו (ALM) כ"עסקאות ALM" ולא "עסקאות גידור", מאחר שלפי הנחיות אלו נדרשים קריטריונים מחמירים על מנת שעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים יוכרו כ"עסקאות גידור".

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכונים שוק כאמור מנוהלת על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נזקפות לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שהוגדרו כ"עסקאות ALM" מחושבות לפי ה"שווי ההוגן" ואינן נזקפות לדוח רווח והפסד. לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות ALM". הכנסות המימון ממכשירים פיננסיים נגזרים מפורטות בביאור 3 לדוחות הכספיים.

סיכונים אופציות. סיכונים אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בנכסי הבסיס והתנודתיות שלהם המשפיעים על שווין של אופציות, לרבות סטיות התקן. הבנק פעיל במגוון סוגי אופציות - אופציות רגילות ואופציות "אקזוטיות" מסוגים מסויימים וכן על מגוון נכסי בסיס (מט"ח וריביות).

דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי ירידת השווי המקסימלית בתרחישי קיצון ובתרחישים מתונים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין, במדד, בריביות ובתנודתיות (Volatility) של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו בנהלי חדר עסקאות מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות, במונחים של מדדי רגישות (Greeks). ברבעון השני של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

6) הגישה הסטנדרטית להקצאת הון לסיכונים שוק

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים שוק בהתאם לגישה הסטנדרטית, כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208. הקצאה לסיכונים שוק כוללת:

- סיכונים ריבית ומניות הנובעים ממכשירים בתיק למסחר. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת "התקופות לפרעון";
 - סיכון שער חליפין בתאגיד הבנקאי כולו (בנטרול פוזיציה מבנית בגין אי די בי ניו יורק, בהתאם לאישור המפקח על הבנקים).
- בנוסף, עבור כל אחד מהסיכונים לעיל, יתווסף הרכיב האופציונאלי בהתאם לשיטת "דלתא פלוס" של המכשירים הכלולים.

פירוט הקצאת ההון לסיכונים השוק לפי הגישה הסטנדרטית

הקצאת הון ליום		
31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2016	
במיליוני שקלים חדשים		
248	323	סיכון ריבית*
35	27	סיכון שער חליפין
1	4	סיכון מניות
22	42	סיכון אופציות
306	396	סך-הכל הקבוצה הבנקאית
2,435	3,143	הקצאה במונחי נכסי סיכון

*כולל סיכון ספציפי בסך של 12 מיליוני ש"ח ו-5.9 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2016 וליום 31 בדצמבר 2015, בהתאמה.

הקצאה לסיכונים שוק במונחי נכסי סיכון מהווה כ-2.12% מסך נכסי הסיכון ליום 30 ביוני 2016, לעומת כ-1.71% ליום 31 בדצמבר 2015.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (טבלה 13)

אסטרטגיות ותהליכים

במסגרת מדיניות גיוון ההשקעות פועל הבנק בשני תחומים עיקריים:

- קרנות השקעה פרטיות, קרנות הון סיכון וקרן של קרנות גידור;
- השקעה ישירה בחברות שההשקעה בהן נחשבת השקעה ריאלית.

לפרטים בדבר מדיניות ההשקעות ובדבר הישיות בהן משקיע הבנק, ראו "תת מגזר חברות ריאליות" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" בדוח שנתי 2015 (עמ' 382-384).

יצוין כי מכירת מניות הבנק הבינלאומי צמצמה את סיכון המניות של הקבוצה (ראו בדוח שנתי 2015, עמ' 316-317).

נתונים לגבי השקעות במניות

31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2016
במיליוני שקלים חדשים		
השקעות במניות של חברות כלולות ⁽¹⁾ :		
144	141	135
מניות שאינן סחירות		
מניות בתיק הזמין למכירה:		
493	558	77
מניות סחירות		
803	771	842
מניות שאינן סחירות		
1,296	1,329	919
סך-כל המניות בתיק הזמין למכירה		
1,440	1,470	1,054
סך-כל ההשקעה במניות		

הערה:

(1) למידע נוסף, ראו ביאור 15 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

דרישת ההון בגין פוזיציות במניות

31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2015	2016
במיליוני שקלים חדשים		
143	142	167
בגין השקעות בקרנות הון סיכון, בקרנות השקעה פרטיות ובקרן של קרנות גידור ⁽²⁾		
102	113	55
בגין השקעה במניות אחרות ⁽³⁾		
245	255	222
סך-הכל דרישת ההון בגין פוזיציות במניות⁽¹⁾		

הערות:

(1) דרישת ההון חושבה לפי 12.6% (ליום 30 ביוני 2015: 12.5%, ליום 31 בדצמבר 2015: 12.6%) והיא אינה כוללת דרישת הון בגין השקעה במניות בתיק למסחר.

(2) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 150%.

(3) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 100%-250%.

סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, וייאלץ לגייס מקורות באופן שיגרום לו הפסד מהותי. כיוון שמדובר במצב של אי וודאות, שבו סיכון הנזילות קיים תמיד, הבנק קבע מגבלות חשיפה מקסימלית לסיכון נזילות. לגילוי איכותי בדבר סיכון נזילות ומימון, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 67-70).

יחס כיסוי הנזילות

לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 70-71).

יחס כיסוי הנזילות עלה מיום 31 בדצמבר 2015 עד ליום 30 ביוני 2016, משיעור של 128.0% לשיעור של 133.9% ביום 30 ביוני 2016. יחס כיסוי הנזילות הממוצע לשנת 2015 (מדידה החל מיום 1 באפריל 2015) עמד על 133.3%, לעומת יחס ממוצע של 133.9% במחצית הראשונה של שנת 2016.

יחס כיסוי הנזילות מתבסס על כרית נזילות גבוהה ואיכותית. כרית הנזילות מתבססת בשקלים על תיק מק"מ, אג"ח ממשלת ישראל ויתרות העו"ש והפיקדונות בבנק ישראל. במט"ח, מתבססת הכרית על T-Bills, אג"ח ממשלת ארה"ב (ב-אי די בי ניו יורק על תיק MBS שמרביתו הונפק על ידי סוכנויות ממשלתיות וסמי ממשלתיות) ועל יתרת עו"ש ופיקדונות בבנק ישראל וב-FED וכן על אג"ח חברות בדירוג בינלאומי גבוה.

פירוט מבנה כרית הנזילות

לשנה שהסתיימה ביום		הנכסים שנכללו	
31.12.2015	30.06.2016		
במיליוני שקלים חדשים			
16,880	20,310	מזומן	כרית 1
22,280	21,049	אג"ח מדינת ישראל/מק"מ	
3,014	3,752	אגח מדינות בחול	
157	286	אגח ריבוינויות	כרית 2
1,554	1,564	אגח משכנתאות שהונפקו על ידי תאגיד ציבורי	
368	955	אג"ח תאגידים AA	
168	100	אג"ח תאגידים A	כרית 2 ב
44,420	48,016		סך-הכל

חישוב יחס כיסוי הנזילות הקבוצתי מתבסס על חישוב עצמאי של כל אחת מחברות הקבוצה. הנהלת הבנק הגדירה לכל חברה בקבוצה יעד יחס כיסוי נזילות מינימאלי. העברת נזילות מחברת אי די בי ניו יורק לחברת האם מוגבלים על ידי רגולציה מקומית. ההכרה בעודפי הנזילות של IDBNY (מעל 100%) במודל הקבוצתי מוגבלות בהתאם. עודפי הנזילות של בנק מרכנתיל דיסקונט, הפועל באותו תחום שיפוט כמו הבנק, נכללים במודל הקבוצתי. מרבית עודפי הנזילות של הקבוצה מקורם בעודפי הנזילות של הבנק.

התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)

לחודשים שהסתיימו		
31.12.2015	30.06.2016	
באחוזים		
153.4%	160.0%	הבנק
90.2%	107.6%	א די בי ניו יורק
120.4%	122.9%	בנק מרכנתיל דיסקונט
128.0%	133.9%	קבוצת דיסקונט

ריכוז עודפי הנזילות בבנק מאפשר גמישות גבוהה בניהול הנזילות הקבוצתית. בצד הציפיה לניהול עצמאי של סיכון הנזילות על ידי חברות הבת, יכולה הנהלת הקבוצה להעביר נזילות בין חברות הקבוצה. בהתאם, במהלך שנת 2015 העביר הבנק חלק מעודפי הנזילות לחברות הבת (בנק מרכנתיל דיסקונט ו-אי די בי ניו יורק) ובכך הקטין את עלות הנזילות הקבוצתית.

יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים. הבנק מודד גם את יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים. ליום 30 ביוני 2016 עמד יחס הכיסוי במטבע שקל על 126.8% לעומת 155.1% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לירידה ביחס היו: מעבר של נזילות משקלים למט"ח, בעיקר באמצעות פעילות סוואפ שקל/דולר. במטבע דולר עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 ביוני 2016 על 238.3% לעומת 174.7% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לעליה ביחס היו: העברת נזילות בפעילות עסקאות החלף (סוואפים) בין דולר ושקלים וגידול ביתרת הפיקדונות. במטבע אירו עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 ביוני 2016 על 70.9% לעומת 77.2% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לירידה ביחס היו: העברת נזילות בפעילות עסקאות החלף (סוופים) מאירו לדולר. לקבוצת דיסקונט עודפי מקורות במט"ח על פני שימושים, בעיקר בדולר ובאירו. בהתאם, הבנק פועל בנוסף על נכסי כרית הנזילות ואשראי, להשקיע את עודפי הנזילות באמצעות פקדונות בבנקים ובשוק הסוואפ הבינבנקאי. פעילות זו מאפשרת לבנק לווסת בין שיקולי הנזילות לבין שיקולי התשואה בשימוש בעודפים אלו.

יחס כיסוי הנזילות - טבלה 16

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
31.12.2015 ⁽¹⁾		30.6.2016	
במיליוני שקלים חדשים			
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)
סך הכל נכסים באיכות גבוהה			
44,420		48,016	
סך הכל נכסים באיכות גבוהה (HQLA)			
תזרימי מזומנים יוצאים			
6,587	104,767	6,844	109,264
פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:			
1,505	30,994	1,598	32,803
פיקדונות יציבים			
4,132	39,125	4,279	41,197
פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין 221)			
950	34,648	967	35,264
מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:			
32,183	51,194	35,172	55,225
פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)			
1	1	(2)	1
ופיקדונות ברשתות של תאגידי בנקאיים קואופרטיביים			
32,182	51,193	35,170	55,222
פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)			
-	-	2	2
חובות לא מובטחים			
-	-	4	4
מימון סיטונאי מובטח			
9,186	58,193	8,383	57,771
דרישות נזילות נוספות, מזה:			
2,395	6,895	1,631	5,909
תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות			
2	4	-	-
תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב			
6,789	51,294	6,752	51,862
קווי אשראי ונזילות			
1,195	13,368	551	14,872
מחויבויות מימון חוזיות אחרות			
68	2,001	71	2,238
מחויבויות מימון מותנות אחרות			
49,219		51,026	
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים			
תזרים מזומנים נכסים			
652	652	1,481	1,481
הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)			
12,191	18,556	12,736	19,351
תזרימים נכסים מחשיפות הנפרעות כסדרן			
1,683	3,337	957	2,305
תזרימי מזומנים נכסים אחרים			
14,526	22,545	15,174	23,136
סך הכל תזרימי מזומנים נכסים			
סך ערך מתואם		סך ערך מתואם	
44,420		48,016	
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)			
34,693		35,851	
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו			
128.0%		133.9%	
יחס כיסוי נזילות (%)			

הערות:
 (1) הנתונים אינם כוללים את DBLA נוכח ההסכם למכירת פעילותה, ראו ביאור 18 לתמצית הדוחות הכספיים.
 (2) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

סיכון מימון

סיכון מימון הוא הסיכון לבניית מבנה מקורות לא מספיק יציב בטווח הארוך באופן שאינו משרת את השימושים המתוכננים. ניהול הסיכון הינו באמצעות קביעת אסטרטגיית מימון שנתית שאחד מאבני הבניין שלה הוא קביעת יעדים ארוכי טווח, בראיה של מס' שנים, לרבות תוך קביעה של יעדים ביחס להרכב המקורות בטווח הארוך בראיית הבנק, כל אחת מחברות הבת וכן בראיה קבוצתית. לפירוט ראה לעיל.

סיכון מימון – נכסים זמינים ולא מוגבלים

הבנק משעבד נכסים מתוך כרית הנזילות למספר צרכים, בדגש על שימוש כבטחונות לפעילות פיננסית מול גופים כגון הבורסה, משרד האוצר וכדומה. ככלל נגרעים כל הנכסים הנדילים המשועבדים מכרית הנזילות במסגרת המדידה היומית, למעט נכסים אשר שועבדו במסגרת הבטחת יכולת מימוש נזילות אשר לא מומשה בפועל. אלו נגרעים רק כנגד ניצול. בצד הביטחונות אותם מקבל הבנק, אין הכרה של נכסים אלו בכרית הנזילות של הבנק.

31.12.2015	30.06.2016	
במיליוני שקלים חדשים		
64,326	62,136	סך הנכסים ליום
5,076	5,241	חובת הנזילות
5,416	6,215	מתוכם שועבדו
332	289	מתוכם ניתנו כביטחונות
53,502	50,392	סך הנכסים הזמינים

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הסיכון התפעולי שלוב בכל קווי העסקים, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בבנק. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל רמות התפקיד.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים תפעוליים, ובכלל זה אודות סיכוני מעילות והונאות ואודות המשכיות עסקית, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 73-76).

סיכונים אחרים

סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר

איומים במרחב הסייבר

ברבעון השני של שנת 2016 לא היו תקרית קיברנטית אחת או יותר שהשפיעו מהותית על המוצרים או השירותים של הבנק או של הקבוצה, על קשריהם עם לקוחות או על התנאים התחרותיים.

לפרטים נוספים בדבר סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 79-80).

סיכוני ציון

התפתחויות מרכזיות בשנת 2016

ביום 1 בינואר 2016 נכנס לתוקף תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308, בדבר "ציון ופונקציית הציון בתאגיד הבנקאי" ("ההוראה"). התיקון מתבסס על הנחיות ועדת באזל, מקורות בינלאומיים רלבנטיים והוראות מתחום ניהול סיכונים וממשל תאגידי. השינוי בהוראה מגלם מספר שינויים מהותיים בתפיסת ניהול סיכון הציון על ידי פונקציית הציון בבנק ובקבוצה. בכלל זה - ההוראה מרחיבה את האופן בו הבנק נדרש לנטר את כלל הרגולציה החלה עליו, בגישה מבוססת סיכון. השינוי האמור והשינוי במדיניות לניהול סיכון הציון בבנק לאורו, לצד היותו של סיכון הציון אחד מסיכוני הליבה הבנקאיים, מחייבים נקיטת פעולות אקטיביות והיערכות הבנק להטמעת השינויים. במסגרת האמור, ננקטו על ידי פונקציית הציון פעולות לשם הטמעה ויישום של ההוראה, ובכלל זה: גובשה תפיסת מבנה ניהולי ארגוני פונקציונאלי שנועדה לתמוך במבנה ניהול סיכון הציון במובנו הרחב, במתכונת מבוססת סיכון; גובש מסמך מדיניות קבוצתית חדשה לניהול סיכון הציון, אשר הועבר לחברות הבת המהותיות לשם יישומו בשינויים המחוייבים; גובש ופורסם צ'ארטר להסדרת מעמדה, אי תלותה ותפקידיה של פונקציית הציון; גובשה מתודולוגיה חדשה לניהול סיכון הציון, בגישה מבוססת סיכון; וכיוצ"ב. כמו כן, פונקציית הציון וקצין הציון הראשי, העומד בראשה - מלווים באופן שוטף את חברות הבת הרלוונטיות בהערכות ליישום ההוראה.

איסור הלבנת הון ומימון טרור

פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית. במסגרת הקשרים הקורספונדנטיים בין קבוצת דיסקונט לבין הבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית ("בנקים פלשתינאים"), ניתנים לבנקים הפלשתינאים שירותי ייצוג במסלוקה הבינבנקאית השקלית, וכן שירותים שונים נוספים.

במהלך השנים, נוכח החשש לחשיפה לסיכונים הכרוכים בפעילות זו, נדונה הפעילות מול הבנקים הפלשתינאים מספר פעמים בדירקטוריון דיסקונט ומרכנתיל, כאשר עמדת קבוצת דיסקונט הייתה, שלאור הסיכונים הנובעים מפעילות זו, יש להפסיק הפעילות מול בנקים אלו. נוכח זאת, הודיע הבנק, במועדים שונים, על רצונו להפסיק את ההתקשרות עם הבנקים הפלשתינאים. אלא שהבקשות להפסיק את ההתקשרות עם הבנקים הפלשתינאים לא נענו, ובמספר הזדמנויות הובהר על ידי בנק ישראל כי ההתקשרות האמורה חיונית למדינת ישראל והיא רואה חשיבות רבה בהמשך מתן השירות.

בחודש נובמבר 2006 הוצא היתר ספציפי לבנקים המייצגים את הבנקים הפלשתינאים במסלוקה, הפוטר בנקים אלה מחובות בדיקה מסויימות. היתר זה נועד לענות על חששות הבנקים המייצגים ולהעניק להם הגנה מסוימת מפני הסיכונים הכרוכים בפעילות זו.

בחודש ינואר 2009 הופסקה כל הפעילות הבנקאית עם רצועת עזה, לרבות סליקת שיקים, העברות במטבע ישראלי ובמט"ח, סליקת ממסרים אלקטרוניים וסליקה באמצעות מס"ב שהתבצעה במסגרת מסלוקת הבנקים. באופן דומה נהג גם בנק מרכנתיל דיסקונט. כמו כן, הפסיק הבנק את הפעילות מול הבנקים ביהודה ושומרון, למעט סליקת שיקים, העברת כספים לישראל באמצעות מס"ב והעברות מט"ח לישראל.

ביום 1 במאי 2016 פנה הבנק אל המפקחת על הבנקים ואל מנכ"ל משרד האוצר ושב והעלה את בקשתו להפסיק מתן השירותים לבנקים הפלשתינאים, לרבות הפסקת ייצוגם במסלוקה הבינבנקאית השקלית. לחילופין, עתר הבנק לקבלת מענה נאות לסיכונים הכרוכים בפעילות האמורה.

עד כה הבנק טרם קיבל תשובה לפנייתו.

לפרטים נוספים אודות סיכוני ציון, ראו בדוח שנתי 2015 (עמ' 105).

דוח ביקורת בנושא איסור הלבנת הון. ביום 24 בפברואר 2014, התקבל דוח ביקורת של בנק ישראל בנושא איסור הלבנת הון. הבנק השלים את הטיפול במרבית ממצאי דוח הביקורת. הבנק התבקש לערוך דוח ביקורת, באמצעות גורם חיצוני בלתי תלוי, שמטרתו, בין היתר, וידוא נאותות תיקון הליקויים העולים מדוח הביקורת של בנק ישראל ומדוחות ביקורת נוספים בבנק. דוח הביקורת האמור הושלם, נדון ביום 28 באפריל 2015 בוועדת הביקורת של הדירקטוריון והוגש לבנק ישראל. הבנק השלים את הטיפול במרבית הממצאים ופועל להשלים את הטיפול בממצאים ובמהלכות הגורם החיצוני.

חשיפה לסיכונים חוצי גבולות בפעילות לקוחות תושבי חוץ

תיקוני חקיקה במסגרת יישום הסכם ה-FATCA הבין מדינתי בין ישראל לארה"ב

ביום 14 ביולי 2016 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, וכן תיקון עקיף לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - מס' 16.

מטרת התיקון לפקודת מס הכנסה לעגן את יישום הסכם ה-FATCA הבין מדינתי בין ישראל לארה"ב מיום 30 ביוני 2014 ויישום הסכמים לחילופי מידע ה-AEOI/CRS של ה-OECD. החוק לתיקון פקודת מס הכנסה נכנס לתוקף עם פרסום התקנות הנדרשות מכוח החוק, ביום 2 באוגוסט 2016. החוק והתקנות מפרטים את דרישות הזיהוי, הסדרה ודיווח של לקוחות קיימים וחדשים, כולל חובת הודעה ללקוחות הכלולים בדיווח, העברת מידע לרשות המסים, אשר הרשות נדרשת להעביר לרשות מס במדינה זרה. החוק קובע איסור על רשות המסים להשתמש במידע לצורך איפוף חוקי המס, זולת העברתו לרשויות מס זרות ליישום ההסכם. בנוסף, נקבעו בחוק עיצומים כספיים בשל אי דרישת מידע, אי בדיקתו כנדרש, או פגם בהעברתו בשלמותו. סעיף העיצומים ייכנס לתוקף חצי שנה אחרי כניסת החוק והתקנות לתוקף.

בתיקון העקיף לחוק איסור הלבנת הון תוקנה הגדרת בעל שליטה, בהתאמה לסטנדרטים עולמיים בתחום. התיקון ייכנס לתוקף חצי שנה אחרי כניסת החוק והתקנות לתוקף.

הבנק ממשיך לפעול ליישום ה-FATCA, תוך שילוב הדרישות העולות מהחקיקה.

לפרטים נוספים אודות סיכונים חוצי גבולות, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" שפורסם במסגרת דוח שנתי 2015.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים אחרים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (ובכלל זה סיכונים טכנולוגית המידע - עמ' 77-78; סיכונים סביבתיים - עמ' 80, סיכונים משפטיים ורגולטורים - עמ' 81-82, סיכונים ציית - עמ' 83-85, סיכון אסטרטגי - עמ' 89, סיכון מוניטין - עמ' 90).

אבי לוי, סמנכ"ל בכיר
מנהל הסיכונים הראשי

לילך אשר-טופילסקי
המנהלת הכללית

ד"ר יוסי בכר
יו"ר הדירקטוריון

15 באוגוסט 2016

מילון מונחים

הערכת נאותות ואפקטיביות ניהול הסיכון (אפקטיביות הבקורות).	איכות ניהול
אמצעי / מחוון שנועד להציג את מצב החשיפה ביחס לסיכון.	אינדיקטור (Indicator Risk Key)
אירוע בו התממש סיכון, בין אם נגרם נזק לבנק ובין אם לאו.	אירוע כשל
אשראי מאזני וחוף מאזני לפני הפחתת סיכון אשראי (CRM), לפני המרה לאשראי (CCF) ולפני הפרשות להפסדי אשראי.	אשראי ברוטו
כולל: מסגרות מחייבות בלתי מנוצלות, ערבויות, אשראים דוקומנטריים ונגזרים.	אשראי חוף מאזני
מסגרות מחייבות - כל מצג שניתן ע"י התאגיד ללקוחו למתן אשראי (מאזני ו/או חוף מאזני) בין בכתב, בין בע"פ ובין בדרך של התנהגות ואשר ניתן לצפות כי לקוח סביר יסתמך על המצג ככזה המחייב את הבנק.	אשראי מאזני
אשראי (לציבור, ממשלות) ואג"ח.	בטוחות / ביטחונות
נכסים שונים (סחירים ושאונם סחירים) המיועדים להבטחת החזר חובות הלקוח, כאשר אינו עומד בהחזרים השוטפים והמוסכמים בינו לבין הבנק.	הפחתת סיכון אשראי (Credit Risk - CRM) (Mitigation)
מקזזי סיכון המותרים עפ"י הוראות באזל II (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הביטחון.	הפרשות להפסדי אשראי
עתודה שיוצר הבנק לכיסוי הפסדים צפויים בגין חבויות לקוחותיו. לפי הנחיות בנק ישראל יש לבצע הפרשות פרטניות וקבוצתיות. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני - הפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני וזוהו כפגומים. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי - הפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות (תקינים ולא תקינים) לרבות הפרשות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדירור הנמדדות בשיטת "עומק הפיגור".	חוב בהשגחה מיוחדת
חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של התאגיד הבנקאי כנושה.	חוב נחות
חוב שמוגן באופן בלתי מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הביטחונות ושל יכולת ההחזר של החייב, ולפיכך קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו. נדרש שתהיה חולשה מוגדרת היטב אשר מסכנת את מימוש החוב.	חוב פגום
חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים לו ובמועד שנקבע על פי הסכם החוב.	יחס כיסוי הנזילות (LCR)
היחס בין מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לסקר תזרים המזומנים היוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים.	יעד עסקי
מטרה עסקית המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים, ובכפוף למגבלות התיאבון לסיכון.	יתרת חוב רשומה
יתרת חוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות או עלויות נדחות שנזקפו לחוב וטרם הופחתו בניכוי כל חוב שנמחק חשבונאית. ריבית שלא הוכרה, או הוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה.	מבחן קיצון מקרו כלכלי אחיד
מבחן הקיצון שמפרסם הפיקוח על הבנקים, המבוסס על תרחיש אחיד לכלל המערכת הבנקאית ועל פרמטרים מקרו כלכליים שגיבש הרגולטור.	מבחני רגישות
שיטה שבאמצעותה אומדים את השפעתו של שינוי בגורם סיכון יחיד (Single Factor), או במספר גורמי סיכון, על מצבו הפיננסי של התאגיד הבנקאי (לדוגמה, בסיכונים שוק - ירידה חדה בשיעור הריבית, בסיכונים אשראי - ירידה חדה במחירי הדירור).	

<p>היגד הנקבע על ידי הבנק, המהווה גבול לפעילות במסגרת התיאבון לסיכון. תוכנית מפורטת של תחזית יחסי ההון לשנים הקרובות, הכוללת את ההנחות ששימשו לתחזית, תיאור השפעות הצפויות על שכבות ההון ויחסי ההון, ניתוחי רגישות לסיכונים העיקריים, ועמידה של הבנק ביעדי ההון. מתווה ההון מהווה בסיס לקביעת המלצה להנהלה ולדירקטוריון בדבר יעדי הון של תוכנית העבודה, ובכלל זה הכרית ההונית, תקציב נכסי הסיכון, הנפקות הון וחלוקת דיבידנד.</p>	<p>מגבלה (פנימית) מתווה הון</p>
<p>עסקאות בנגזרים אשר אינן נסחרות בבורסה רשמית, והבנק הינו צד לעסקה.</p>	<p>נגזרים מעבר לדלפק (Over The Counter - OTC)</p>
<p>מעקב אחר השינויים בנכסי הסיכון ובסיס ההון של הקבוצה והערכת העמידה ביעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.</p>	<p>ניטור יחסי ההון</p>
<p>נועד להצביע על החשיפה לסיכון כאשר היא מגיעה לרמה מסוימת לפני המגבלה. הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות של הבנק.</p>	<p>סף התרעה פרופיל סיכון</p>
<p>משקף את טעמי הסיכון של התאגיד, ועקבי עם האסטרטגיה העסקית, תכנון ההון, תכנון הנזילות ומקורות המימון של התאגיד. התיאבון לסיכון כולל מגבלות כמותיות ויעדים איכותיים המתווספים את קביעת המדיניות העסקית הקבוצתית בתחומי הסיכון השונים, ומהווה כלי מרכזי של הדירקטוריון לפיקוח ובקרה על פרופיל הסיכון של התאגיד.</p>	<p>תיאבון לסיכון (Risk Appetite)</p>
<p>ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר.</p>	<p>תיק זמין למכירה</p>
<p>מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר, לצורך מכירה חוזרת בטווח זמן קצר, ו/או מתוך כוונה להרוויח משינויי מחירים ממשיים או צפויים בטווח קצר או ללכוד רווחי ארביטראז'. כדי שמכשיר פיננסי יחשב כחלק מהתיק למסחר עליו להיות חופשי מאמנה כלשהי המגבילה את סחירותו או שקיימת אפשרות לגדרו באופן מלא.</p>	<p>תיק למסחר</p>
<p>ניירות ערך אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקם לטווח ארוך/ עד למועד הפדיון. התיק מוצג לפי שיעור התשואה לפדיון, הגלום בו מיום קנייתו.</p>	<p>תיק לפדיון</p>
<p>שיטה לניהול סיכונים המשמשת להערכת השפעות הפוטנציאליות של אירוע ספציפי ו/או שינוי במערך משתנים פיננסיים על מצבו הכספי של התאגיד בנקאי. באופן מסורתי, הדגש בתרחישי קיצון הוא על אירועים חריגים אך מתקבלים על הדעת.</p>	<p>תרחישי קיצון (Stress Tests)</p>
<p>המרה של פריטים חוץ מאזניים לשווה ערך לאשראי - לפי הגישה הסטנדרטית של באזל II, פריטים חוץ מאזניים מומרים לשווה ערך חשיפות אשראי באמצעות שימוש במקדמי המרה לאשראי.</p>	<p>Credit Conversion - CCF Factors</p>
<p>נספח להסכם ISDA המסדיר את נושא הבטוחות בגין עסקאות בנגזרים מול הצד הנגדי. בנספח זה נקבע סכום סף המשקף את החשיפה המרבית לה מוכן כל אחד מהצדדים הנגדיים להיחשף, ללא בטוחות.</p>	<p>Credit Support Annex - CSA</p>
<p>הסכם בינלאומי המאפשר קיזוז של התחייבות ודרישות הדדיות שמקורן בעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק, במקרה של חדלות פירעון צד נגדי.</p>	<p>International - ISDA Swaps and Derivatives Association</p>
<p>במטרה להפחית את העלמות המס על ידי משלמי מסים אמריקאים, בשנת 2010 חוקק בארה"ב ה-Foreign Account Tax Compliance Act (לעיל ולהלן "FATCA"). מכח ה-FATCA חויבו גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב לזהות ולדווח לרשויות המס בארה"ב על כל מי שהינו אזרח ארה"ב או תושב ארה"ב המחזיק אצלם חשבון פיננסי. הרגולציה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2014. יישום הרגולציה מבוצע במדינות רבות, לרבות ישראל, במסגרת הסכם בין מדינות שחתם בין ישראל וארה"ב.</p>	<p>Foreign Account - FATCA Tax Compliance Act</p>